

28. Yleiset työt

Kaupungin yleisten töiden lautakunnan v:lta 1946 laatima kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Yleisten töiden lautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Yleisten töiden lautakuntaan kuuluivat v. 1946 puheenjohtajana toimitsija E. H. Härmä, varapuheenjohtajana yli-insinööri H. O. Backman sekä jäsenenä liikennetarkastaja V. J. Laitinen, toimitsija V. A. Laitinen, kivityöntekijä V. Riipinen, varatuomari P. T. Virkkunen ja yliarkkitehti M. Välikangas. Kaupunginhallituksen edustajaksi oli määrätty kaupungin teknillinen johtaja insinööri R. J. M. Granqvist. Lautakunnan sihteerinä toimi hovioikeuden auskultantti J. J. Partanen ja elokuun 12 p:stä lukien varatuomari R. O. Parviainen.

Lautakunta kokoontui kertomusvuoden aikana 48 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 1 735 asiaa. Lähetettyjen kirjeiden luku oli 611.

Lautakunta teki v:n 1946 aikana seuraavat lopulliset päätökset, joihin ei kuitenkaan ole sisällytetty henkilökuntaa koskevia päätöksiä:

Lopulliset päätökset. Puutalo oy:n 10 320 000 mk:n suuruinen lisävelotus Koskelaan pystytettävän kymmenen pikatalon hankinnasta päätettiin ¹⁾ hyväksyä.

Vieraanvaraisuuden osoittamista varten kaupungin puutarhurien seuran vuosikokouksen osanottajille myönnettiin ²⁾ 700 mk.

Sukeltajille erittäin raskaista ja likaisista töistä suoritettavan 15 %:lla korotetun palkan perusteeksi vahvistettiin ³⁾ tammikuun 20 p:stä lähtien sukeltajien yleisten palkkaehtojen mukaisesti seuraavat työt:

a) työskentely virtaavassa vedessä, jossa sukeltaja ei voi työskennellä normaalisesti, joko huonon suojapadon tai kovan virran vuoksi;

b) kaivojen ja pilariperustusten kaivaminen;

c) työskentely sitkeässä savessa, jossa on ilmeinen vaara juuttua kiinni;

d) työskentely likaviemärikanaalissa, jolloin sukeltajalle pumpattavaan ilmaan sekaantuu epäterveellisiä kaasuja; sekä

e) kallion louhiminen ja rusnaaminen.

Eräiden työmäärärahoista palkattujen ylimääräisten arkkitehtien palkat korotettiin ⁴⁾ helmikuun 1 p:stä lukien.

Varasto-osasto oikeutettiin ⁵⁾ tilaamaan Oy. Machinery ab:lta Lovener-merkkisen pikasorvin siihen kuuluvine lisälaitteineen 27 275 Tanskan kruunun hintaan sähkömootorista aiheutuvine 26 000 mk:n lisämenoineen edellytyksin, että hankkija huolehtii tarvittavan valuutan saannista.

Sähkölaitokselle luovutetut kaupungin vaihtovirta- ja tasavirtamoottorit päätettiin ⁶⁾ jättää toistaiseksi sähkölaitoksen varastoon.

Päätettiin ⁷⁾, ettei rakennustoimiston konepajalaisten ammattiosaston esitys suojapukujen hankkimisesta antaisi aihetta toimenpiteisiin.

¹⁾ Yl. t. lk. 15 p. tammik. 54 §. — ²⁾ S:n 22 p. tammik. 125 §. — ³⁾ S:n 29 p. tammik. 159 §. — ⁴⁾ S:n 29 p. tammik. 169 §. — ⁵⁾ S:n 5 p. helmik. 253 §. — ⁶⁾ S:n 5 p. helmik. 254 §. — ⁷⁾ S:n 12 p. helmik. 258 §.

Kulosaaren polttoainekunnan käytettäväksi luovutettiin¹⁾ Kulosaaren kunnan aikaisemmin omistama sirkkelisaha moottoreineen ym. laitteineen tammikuun 17 p:stä alkaen 25 mk:n vuorokausivuokrasta.

Kulkutautisairaalan uuden tarkastusosaston saniteettityöt päätettiin²⁾ antaa Oy. Vesijohtola ab:n suoritettaviksi 658 500 mk:n kustannuksin.

Katurakennusosasto oikeutettiin³⁾ ottamaan Helsingin yleisen sairaalan rakenteilla olevan silmä- ja korvaklinikan viemärin yhdistämisen kaupungin viemäritunneliin laskutyönä tehtäväksi.

Katurakennusosaston palveluksesta päätettiin⁴⁾ vapauttaa työntekijöitä enintään 200 sitä mukaa, kuin työvälistystoimisto voi heidät sijoittaa muihin töihin tai he muuten voivat saada uuden työpaikan ja ottaen huomioon, että vapauttaminen koskee lähinnä viimeksi kaupungin palvelukseen tulleita, etupäässä perheettömiä työntekijöitä.

Ab. Granit oy:n tehtäväksi annettiin⁵⁾ Ilmatar ja Sotka nimisen patsaan jalustan teko ja pystyttäminen 149 000 mk:n kustannuksin. Katurakennusosaston oli samalla tutkittava, olisiko patsaan kirjaimet edullisempi jättää kiilloittamatta.

Varasto-osasto oikeutettiin⁶⁾ tilaamaan valtion polttoainetoimistolta 6 000 rata-pölkkyä sekä suorittamaan kaupan päättämishetkellä ennakkona 5 000 000 mk.

Keskuslämpö oy:n 446 000 mk:aan päättyvä tarjous Kivelän sairaalan korva-, nenä- ja kurkkutautiosaston keskuslämmityslaitteista päätettiin⁷⁾ hyväksyä lämpöjohtojen osalta.

Katurakennusosasto oikeutettiin⁸⁾ ottamaan laskutyönä rakentaakseen eräitä teitä maatalousneuvos V. Suonion omistamalla maalla Mellunkylässä 1 090 000 mk:aan päättyvän kustannusarvion mukaisesti.

Insinööri G. W. Berg & K:ni nimisen toiminimen 338 000 mk:aan päättyvä tarjous pesukoneen hankkimisesta kulkutautisairaalaan hyväksyttiin⁹⁾.

Katurakennusosasto oikeutettiin¹⁰⁾ ostamaan Oy. Colas ab:ltä 63 tonnia ja Asfaltti oy. Lemminkäiseltä 30 tonnia asfalttiemulsiota hintaan 13: 25 kilolta, astiavuokran ollessa 250 mk kerralta.

Tampereen Pellava ja rautateollisuus oy:lle vuokrattiin¹¹⁾ käsikäyttöinen Vesteräsmerkkinen 2 tonnin nosturi n. 3 kuukauden ajaksi 100 mk:n suuruista vuorokausivuokraa vastaan.

Varasto-osasto oikeutettiin¹²⁾ tilaamaan Ab. Julius Tallberg oy:ltä kolme valtion lentokonetehtaan valmistamaa kiinteää ilmapuristajaa, kansanhuoltoministeriön vahvistettavasta n. 400 000 mk:ksi arvioidusta kappalehinnasta. Varasto-osaston oli samalla pyydettävä Sotakorvausteollisuuden valtuuskuntaa (Sotevaa) kiirehtimään tilauksen toimittamista¹³⁾.

Keskuslämpö oy:n tekemä 584 000 mk:aan päättyvä tarjous Koskelan puistoalueen saunarakennuksen vesi- ja lämminvesilaitteiden asentamisesta hyväksyttiin¹⁴⁾.

Katurakennusosasto oikeutettiin¹⁵⁾ tekemään sopimus v. 1946 suoritettavista katujen asfalttipäällysteiden korjauksista Rakennus oy. Cultorin kanssa.

Savilan pumppulaitoksen konemestari G. Romström oikeutettiin¹⁶⁾ pitämään kesän aikana taloussikaa pumppulaitoksen alueella ja ylikonemestari K. E. Kauhanen pitämään lammasta kesän aikana Kyläsaaren alueella, mikäli terveydenhoitolautakunta antaa siihen luvan.

Päätettiin¹⁷⁾ periaatteessa, että kaikki satamarakennusosaston työmäärärahoista palikat konemestarit asetetaan kuukausipalkalle. Palkkaluokituksesta oli satamarakennusosaston tehtävä uusi esitys.

Rakennustoimisto oikeutettiin¹⁸⁾ tarjoamaan lounas kaupungissa vierailevalle Roskil-den kaupungininsinöörille.

Silta ja satama oy:n Mellunkylän kansakoulun rakentamisesta tekemä 2 330 000 mk:aan päättyvä tarjous hyväksyttiin¹⁹⁾. Näihin kustannuksiin oli vielä lisättävä sähkötöitä varten 90 000 mk sekä kellarin järjestelyä, työn valvontaa ym. tehtäviä varten 69 000 mk, kokonaiskustannusten noustessa siis 2 489 000 mk:aan.

1) Yl. t. lk. 19 p. helmik. 314 §. — 2) S:n 19 p. helmik. 322 §. — 3) S:n 26 p. helmik. 351 §. — 4) S:n 11 p. maalisk. 418 §. — 5) S:n 11 p. maalisk. 433 §. — 6) S:n 18 p. maalisk. 486 §. — 7) S:n 15 p. huhtik. 606 §. — 8) S:n 15 p. huhtik. 614 §. — 9) S:n 29 p. huhtik. 670 §. — 10) S:n 6 p. toukok. 691 §. — 11) S:n 13 p. toukok. 715 §. — 12) S:n 13 p. toukok. 716 §. — 13) S:n 3 p. kesäk. 809 § ja 25 p. kesäk. 919 §. — 14) S:n 3 p. kesäk. 828 §. — 15) S:n 3 p. kesäk. 829 §. — 16) S:n 11 p. kesäk. 849 §. — 17) S:n 11 p. kesäk. 867 §. — 18) S:n 25 p. kesäk. 929 §.

Herttoniemen perunavaraston lattian uusimistyö annettiin ¹⁾ Oy. Constructorille urakalla suoritettavaksi 1 070 000 mk:n hinnasta.

Kaupunginpuutarhuri B. Schalin oikeutettiin ²⁾ pitämään kaupunginpuutarhassa lehmää ja mahdollisesti muitakin kotieläimiä ja vuokraamaan siinä tarkoituksessa kaupungin puutarhassa tyhjänä oleva 66 m²:n suuruinen ankkahuone 12 mk:n suuruista m² vuokraa vastaan.

Rakennustoimisto oikeutettiin ³⁾ järjestämään vaatimaton juhlatilaisuus, jossa mittausteknikko N. Niklanderille ja rakennusmestari E. Hanssonille ojennettiin heille myönnetty ansiomerkit.

Talorakennusosaston tehtäväksi päätettiin ⁴⁾ antaa ruokailuhuoneiston suunnittelu ja rakentaminen lähinnä varasto-osaston, katurakennusosaston ja vesijohtolaitoksen työntekijöitä varten päävaraston ja vesijohtolaitoksen alueelle Malminkadun tontille n:o 5, ja käyttöoikeus kyseiseen ruokalaan myönnettiin kaikille niille työntekijöille, joille työmaan sijainnin vuoksi oli siihen tilaisuus. Ruokalaan päätettiin asettaa kautta vuoden käyttökelpoinen vesijohto.

Rakennustoimiston työajaksi määrättiin ⁵⁾ syyskuun aikana arkisin klo 8.45—15.45 ja lauantaisin klo 8.45—14.45.

Toukolan pikataloalueelle rakennettavan saunan lämpö- ja vesijohtotyöt päätettiin ⁶⁾ tilata Oy. vesijohtoliike Huber ab:ltä, jonka tarjous päättyi 580 000 mk:aan.

Keskuslämpö oy:n 845 000 mk:aan päättyvä tarjous eräiden Nikkilän sairaalan rakennusten ullakkotilojen saniteettitöistä hyväksyttiin ⁷⁾.

Varasto-osasto oikeutettiin ⁸⁾ luovuttamaan kiinteistötoimiston maatalousosastolle 14 kW:n sähkömoottorin ja poistamaan sen kalustoluettelosta sekä vastaanottamaan maatalousosastolta 10 kW:n sähkömoottorin ja kirjaamaan sen kalustoluetteloon.

Korjauspajan tuotantokomitean jäseniksi valittiin ⁹⁾ insinööri O. Lehtonen, kaupungininsinööri A. Linnavuori ja varasto-osaston päällikkö M. Pulkkinen sekä heidän varamiehikseen apulaisinsinööri E. Gallen, katurakennuspäällikkö W. Starck ja apulaisvarastopäällikkö P. Spets.

Päätettiin ¹⁰⁾, että koska rakennustoimiston eri työmaiden koneenhoitajien ei voida katsoa kuuluvan korjauspajan palvelukseen, ei heidän voida katsoa olevan oikeutettuja ottamaan osaa korjauspajan tuotantokomitean työntekijäjäsenien valitsemiseen.

Katurakennusosasto oikeutettiin ¹¹⁾ maksamaan rakennusmestari I. Homin kurssimaksun osanotosta Valtion teknillisen tutkimuslaitoksen betonikurssiin.

Katurakennusosasto oikeutettiin ¹²⁾ tekemään sopimus Pellonraivaus oy:n kanssa eräiden tietöiden suorittamisesta Laajalahden alueella.

Wärtsilä-yhtymän tarjous ruoppauskaluston telakoimisesta talvella 1946/47 197 000 mk:n hinnasta hyväksyttiin ¹³⁾, samoin Valtion metallitehtaiden Helsingin telakan 750 000 mk:aan päättyvä tarjous hinaaja s/s H I:n rungon korjaamisesta.

3-henkinen jaosto, johon määrättiin lautakunnan puheenjohtaja Härmä, jäsenet Backman ja Riipinen sekä varamiehenä jäsen Laitinen, asetettiin ¹⁴⁾ antamaan lausuntonsa Kyläsaaren puhdistuslaitoksen käyttötilaston mahdollisesta virheellisyydestä ym.

Varasto-osasto oikeutettiin ¹⁵⁾ ostamaan Oy. Nikolajeff ab:ltä Chevrolet-merkinen kuorma-auto enintään 410 000 mk:n hinnasta.

Haato oy:n 252 540 mk:aan päättyvä tarjous kolmen sähköpaistinuuniryhmän hankkimisesta kulkutautisairaalaan hyväksyttiin ¹⁶⁾.

Teollisuus- ja rakennus oy. Teoralle suoritettiin vuokranpalautuksena 28 450 mk, siitä kuitenkin vähentäen kesäkuun 22 p:nä päivätyn laskun määrä, 12 714 mk, joten palautuksena maksettiin 15 736 mk ¹⁷⁾.

Rakennustoimisto oikeutettiin ¹⁸⁾ käyttämään 18 000 mk Tehostaja nimisen aikakauslehden työtehon kohottamista koskevan erikoisnumeron hankkimista varten jaettavaksi rakennustoimiston työmailla.

¹⁾ Yl. t. lk. 8 p. heinäk. 982 §. — ²⁾ S:n 12 p. elok. 1 091 §. — ³⁾ S:n 19 p. elok. 1 118 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. elok. 1 137 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. syysk. 1 179 §. — ⁶⁾ S:n 9 p. syysk. 1 185 §. — ⁷⁾ S:n 16 p. syysk. 1 210 §. — ⁸⁾ S:n 30 p. syysk. 1 267 §. — ⁹⁾ S:n 30 p. syysk. 1 269 §. — ¹⁰⁾ S:n 30 p. syysk. 1 270 §. — ¹¹⁾ S:n 7 p. lokak. 1 325 §. — ¹²⁾ S:n 14 p. lokak. 1 340 §. — ¹³⁾ S:n 28 p. lokak. 1 418 §. — ¹⁴⁾ S:n 4 p. marrask. 1 463 §. — ¹⁵⁾ S:n 18 p. marrask. 1 539 §. — ¹⁶⁾ S:n 18 p. marrask. 1 540 §. — ¹⁷⁾ S:n 18 p. marrask. 1 541 §. — ¹⁸⁾ S:n 25 p. marrask. 1 589 §. —

Herttoniemen saha oy:n kanssa päätettiin ¹⁾ tehdä kaupunginhallituksen marraskuun 7 p:nä hyväksymä sahaus sopimus.

Oy. Vesijohtola ab:n 298 500 mk:aan päättyvä tarjous uuden keskuslämmityskattilan hankkimisesta tuberkuloosisairaalaan hyväksyttiin ²⁾.

Varasto-osasto oikeutettiin ³⁾ tilaamaan Oy. Algol ab:ltä tasohöylä hintaan 227 000 mk.

Satamarakennusosaston toimenpiteet Herttoniemen teollisuusalueen katujen perustamiseksi päätettiin ⁴⁾ hyväksyä ja satamarakennusosasto oikeutettiin ⁴⁾ edelleen käyttämään syväojitusmenetelmää Herttoniemen itäisen teollisuusalueen katujen ja raidekujien perustamisessa.

Katurakennusosasto oikeutettiin ⁵⁾ käyttämään syväojitusmenetelmää Paciuksen kadun penkereen perustamisessa Vähä-Huopalahden kohdalla.

Varasto-osasto oikeutettiin ⁶⁾ tekemään Sotakorvausteollisuuden valtuuskunnalle (Sotevalle) tarjous huovanjohtotelojen valmistamisesta varasto-osaston korjauspajalla ⁶⁾.

Lausunnot ja esitykset. Lautakunta antoi v:n 1946 aikana kaupunginhallitukselle ja eräille lautakunnille lausuntoja ja esityksiä allaolevan ryhmittymän mukaisesti seuraavasti:

Työntekijäin palkkauksesta ja työsuhteista annettiin lausuntoja, jotka koskivat: 15 %:n urakkakorvauksen suorittamista kivityössä tuntipalkalla oleville työntekijöille, rakennusalan työntekijöille, maankaivausta vedessä suorittaville työntekijöille sekä opinkäyneille maalareille ⁷⁾, kaupungin työntekijäin lomasäännön muutosta ⁸⁾, etusijan antamista omia vaunujaan ajaville autonkuljettajille työnsaannissa ja työssä pysyttämisessä ⁹⁾, autonkuljettajien palkkauksen uudelleen järjestelyä ¹⁰⁾, julkisoikeudellisessa työsuhteessa olevien linja- ja kuorma-autonkuljettajien palkkojen tarkistamista ¹¹⁾, työntekijäin eläkesäännön muuttamista ¹²⁾, töiden järjestämistä uhkaavan työttömyyden johdosta ¹³⁾, työntekijäin palkkatariffin tarkistamista ¹⁴⁾, 5 %:n yleisen tasokorotuksen myöntämistä rakennusalan työntekijöille ja heihin rinnastettaville ¹⁵⁾, sukeltajien palkkojen ja työehtojen järjestämistä ¹⁶⁾, yleisten työehtosopimusten ja palkkahinnoittelujen mukaisten hinnoittelujen ja määräysten käytäntöönottamista kaupungin rakennusalan töissä ¹⁷⁾, tuntipalkkaisten vuorotyöntekijäin eläkeikärajan alentamista 53 vuoteen ¹⁸⁾, ns. hädällisen maksamista kaupungin palveluksessa oleville hädäkaasukäyttöisten jyrin kuljettajille ¹⁹⁾, arkipäiviksi sattuneiden kirkollisten juhlapäivien ja vapunpäivän vähentämistä viikoittaisesta työtuntimäärästä Tervalammen työlaitoksessa ²⁰⁾, ns. hyvän miehen lisän maksamista prosenttiurakkatöissä ²¹⁾, ja konemestarien oikeuttamista lukemaan hyväkseen kauppalavastossa palvelemaansa aika ²²⁾.

Satamarakennusalaan kuuluvista asioista annettiin lausuntoja, jotka koskivat: rautatieraitteen rakentamista kaasulaitoksen turpeen hiiltomolle Malmin asemalla ²³⁾, virutuslauttojen kunnostamista ja lauttojen rakentamista ²⁴⁾, Katajanokan pohjoisrannan siistimistä ²⁵⁾, Hernesaaren liikenneväyliä ²⁶⁾, uuden satama- ja teollisuusalueen suunnittelua ²⁷⁾, kappaletavara-aseman rakennusohjelmaa ²⁸⁾, rautatieraitteiston uudistamisohjelmaa ²⁹⁾, sekä rautatien rakentamista Herttoniemestä Koirasaareen ³⁰⁾.

Talorakennusalaan kuuluvista asioista annettiin lausuntoja, jotka koskivat: uuden potilasosaston sisustamista tuberkuloosisairaalaan ³¹⁾, opetuskeittiön sisustamista Porthaninkadun apukoulussa ³²⁾ ja koulun muutostöitä ³³⁾, Kivelen sairaalaan perustettavan korva-, nenä- ja kurkkutautien osaston muutos- ja korjaustöi-

¹⁾ Yl. t. lk. 25 p. marrask. 1 603 §. — ²⁾ S:n 2 p. jouluk. 1 633 §. — ³⁾ S:n 2 p. jouluk. 1 636 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. jouluk. 1 661 §. — ⁵⁾ S:n 16 p. jouluk. 1 684 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. jouluk. 1 708 §. — ⁷⁾ S:n 15 p. tammik. 48 § ja 4 p. maalisk. 369 §. — ⁸⁾ S:n 26 p. helmik. 432 §. — ⁹⁾ S:n 11 p. maalisk. 417 §. — ¹⁰⁾ S:n 11 p. maalisk. 427 §. — ¹¹⁾ S:n 26 p. maalisk. 509 §. — ¹²⁾ S:n 1 p. huhtik. 542 §. — ¹³⁾ S:n 8 p. huhtik. 574 §. — ¹⁴⁾ S:n 24 p. huhtik. 624 §. — ¹⁵⁾ S:n 11 p. kesäk. 866 §. — ¹⁶⁾ S:n 8 p. heinäk. 961 §. — ¹⁷⁾ S:n 7 p. lokak. 1 308 §. — ¹⁸⁾ S:n 21 p. lokak. 1 374 §. — ¹⁹⁾ S:n 4 p. marrask. 1 464 §. — ²⁰⁾ S:n 11 p. marrask. 1 503 §. — ²¹⁾ 25 p. marrask. 1 585 §. — ²²⁾ S:n 25 p. marrask. 1 586 §. — ²³⁾ S:n 18 p. maalisk. 579 §. — ²⁴⁾ S:n 6 p. toukok. 693 § ja 20 p. toukok. 762 §. — ²⁵⁾ S:n 20 p. toukok. 763 §. — ²⁶⁾ S:n 17 p. kesäk. 892 §. — ²⁷⁾ S:n 8 p. heinäk. 983 §. — ²⁸⁾ S:n 11 p. marrask. 1 516 §. — ²⁹⁾ S:n 2 p. jouluk. 1 644 §. — ³⁰⁾ S:n 30 p. jouluk. 1 731 §. — ³¹⁾ S:n 15 p. tammik. 55 §. — ³²⁾ S:n 15 p. tammik. 58 § ja 4 p. maalisk. 373 §. — ³³⁾ S:n 22 p. tammik. 138 §. 11 p. maalisk. 424 § ja 3 p. kesäk. 810 §.

tä ¹⁾, Herttoniemeen perustettavan poliisivartiokonttorin muutostöitä ²⁾, eräiden sisustustöiden suorittamista Leppäsuon lastentarhassa ³⁾, tuberkuloosihuoltotoimistossa suoritettavia muutostöitä ⁴⁾, Oulunkylän poliisiasemalla suoritettavia muutostöitä ⁵⁾, uusien paloasemien perustamista liitosalueelle ⁶⁾, eräiden muutostöiden suorittamista Arkadiankadun desinfioimislaitoksella ⁷⁾, Malmille sijoitettavan poliisiaseman aiheuttamia muutostöitä ⁸⁾, Lapinlahdenkatu 6:n kansakoulun käyttöä ⁹⁾, Kivelän sairaalan keittion putkiston uusimista ¹⁰⁾, erään Ryttylän koulukodin rakennuksen lämmityskattilan korjausta ¹¹⁾, satamatyöntekijäin oleskelusuoja ¹²⁾, Lauttasaaren, Kulosaaren ja Munkkiniemen paloasemilla suoritettavia muutos- ja korjaustöitä ¹³⁾, Pormestarinrinteen talon n:o 3 ullakkokomerojen uusimista ¹⁴⁾, uuden koulutalon rakentamista Mellunkylän alakansakoulua varten ¹⁵⁾, 7 kokeilutalon rakentamista ¹⁶⁾, 20 pukukaapin valmistamista Sofianlehdon lastenkotiin ¹⁷⁾, säilytyskomeron tekemistä sielullisesti sairaiden vastaanottokotiin ¹⁸⁾, Marian sairaalan poliklinikan ¹⁹⁾ ja kirurgisten osastojen ²⁰⁾ muutostöitä, eräitä Kivelän sairaalassa suoritettavia sähköitä ²¹⁾, kulkutautisairaalan pesukoneen uusimista ²²⁾, Virastotalon toimistoaulan lasikaton korjaamista ²³⁾, kulkutautisairaalan keittopatojen uusimista ²⁴⁾, Kivelän sairaalan työnjohtajien asuntoja ²⁵⁾, uimastadionin käyttöä Työväen urheiluliiton liittouhlissa ²⁶⁾, Tervalammen työlaitoksen pikkunave-tan muuttamista asunnoiksi ²⁷⁾, tulenkestävien rakennusaineiden käyttämistä Marian sairaalan asuntolarakennuksen seinärakenteisiin ²⁸⁾, pesulaitteiden ja pukeutumistilojen järjestämistä ²⁹⁾, Hotelli Andrea oy:n kabinettihuoneen muuttamista matkustajahuoneeksi ³⁰⁾, Kivelän sairaalan sairaanhoitajatarkoulun oppilasasuntolaa ³¹⁾, uuden jäähdytysveden poistokanavan rakentamista sähkölaitoksen höyryvoima-asemalle ³²⁾, Korkeavuorenkatu 39:n autovajojen sisustamista palomiesten asunnoiksi ³³⁾, pienoiskivääriradan järjestämistä Helsingfors telefonförenings idrottsklubb nimiselle yhdistykselle ³⁴⁾, asuntoloiden rakentamista Nikkilän sairaalaan ³⁵⁾, elintarvikekeskuksen huoneiston muutoksia ³⁶⁾, valmistavan poikien ammattikoulun työpajan muutostöitä ³⁷⁾, Nikkilän sairaalan alilääkärin asunnon muutostöitä ³⁸⁾, valmistavan tyttöjen ammattikoulun korjauksen viivästyttämisestä ³⁹⁾, Malmin sairaalan pääjakotaulun uusimista ⁴⁰⁾, erään Ryttylän koulukodin oppilarakennuksen muuttamista toimihenkilökunnan asunnoiksi ⁴¹⁾, uuden käymälän rakentamista Sarkapello I:een ⁴²⁾, kaupunginpuutarhurin asuntokysymystä ⁴³⁾, Toivoniemen koulukodin lattian korjausta ⁴⁴⁾, uuden pesukoneen hankkimista Reijolan lastenkotiin ⁴⁵⁾, sairaaloiden ⁴⁶⁾ ja suomenkielisten kansakoulujen ⁴⁷⁾ korjausohjelmaa v. 1947, kunnalliskodin lämpö- ja vesijohtojen rakennus- ja korjaustöitä v. 1947 ⁴⁸⁾, uusien kansakoulujen rakentamista ⁴⁹⁾, Tehtaankadun kansakoulun uudistussuunnitelmaa ⁵⁰⁾, pienoisuimalaitoksen rakentamista Marjanimeen ⁵¹⁾, Kalasataman uuden laatikkosuojaan ja suolakalavaraston rakentamista ⁵²⁾, kaappien hankkimista Marian sairaalaan ⁵³⁾, Malmin sairaalan muutos- ja korjaustöitä ⁵⁴⁾, työväenopiston pihamaan kuntoon-saattamista ⁵⁵⁾, Snellmaninkadun kansakoulun jälleenrakentamista ⁵⁶⁾, pidätettyjen säilytystilan lisäämistä ⁵⁷⁾, varastosuojaan rakentamista tililtä poistettujen tavaroiden säilytystä varten ⁵⁸⁾, teurastamon ja kalasataman erinäisiä korjaus-, muutos- ja uudis-

¹⁾ Yl. t. lk. 22 p. tammik. 138 § 11 p. maalisk. 424 § ja 3 p. kesäk. 810 §. — ²⁾ S:n 22 p. tammik. 139 §. — ³⁾ S:n 22 p. tammik. 140 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. tammik. 141 §. — ⁵⁾ S:n 22 p. tammik. 142 §. — ⁶⁾ S:n 5 p. helmik. 246 §. — ⁷⁾ S:n 5 p. helmik. 248 §. — ⁸⁾ S:n 19 p. helmik. 319 §. — ⁹⁾ S:n 19 p. helmik. 320 §. — ¹⁰⁾ S:n 19 p. helmik. 323 §. — ¹¹⁾ S:n 19 p. helmik. 324 §. — ¹²⁾ S:n 19 p. helmik. 328 §. ¹³⁾ S:n 26 p. helmik. 355 §. — ¹⁴⁾ S:n 26 p. helmik. 356 §. — ¹⁵⁾ S:n 4 p. maalisk. 374 §. — ¹⁶⁾ S:n 11 p. maalisk. 419 §. — ¹⁷⁾ S:n 11 p. maalisk. 420 §. — ¹⁸⁾ S:n 11 p. maalisk. 421 §. — ¹⁹⁾ S:n 11 p. maalisk. 422 §. — ²⁰⁾ S:n 11 p. maalisk. 423 §. — ²¹⁾ S:n 11 p. maalisk. 426 §. — ²²⁾ S:n 26 p. maalisk. 511 §. — ²³⁾ S:n 8 p. huhtik. 575 §. — ²⁴⁾ S:n 8 p. huhtik. 576 §. — ²⁵⁾ S:n 8 p. huhtik. 577 §. — ²⁶⁾ S:n 29 p. huhtik. 651 §. — ²⁷⁾ S:n 29 p. huhtik. 668 § ja 8 p. heinäk. 966 §. — ²⁸⁾ S:n 29 p. huhtik. 669 §. — ²⁹⁾ S:n 6 p. toukok. 694 §. — ³⁰⁾ S:n 13 p. toukok. 717 §. — ³¹⁾ S:n 13 p. toukok. 718 §. — ³²⁾ S:n 13 p. toukok. 721 §. — ³³⁾ S:n 11 p. kesäk. 855 §. — ³⁴⁾ S:n 11 p. kesäk. 856 §. — ³⁵⁾ S:n 11 p. kesäk. 857 §. — ³⁶⁾ S:n 17 p. kesäk. 887 §. — ³⁷⁾ S:n 17 p. kesäk. 888 §. — ³⁸⁾ S:n 17 p. kesäk. 889 §. — ³⁹⁾ S:n 17 p. kesäk. 890 §. — ⁴⁰⁾ S:n 25 p. kesäk. 930 §. — ⁴¹⁾ S:n 8 p. heinäk. 984 §. — ⁴²⁾ S:n 12 p. elok. 1 086 §. — ⁴³⁾ S:n 26 p. elok. 1 146 §. — ⁴⁴⁾ S:n 9 p. syysk. 1 180 §. — ⁴⁵⁾ S:n 9 p. syysk. 1 184 §. — ⁴⁶⁾ S:n 23 p. syysk. 1 244 §. — ⁴⁷⁾ S:n 23 p. syysk. 1 245 §. — ⁴⁸⁾ S:n 23 p. syysk. 1 246 §. — ⁴⁹⁾ S:n 30 p. syysk. 1 280 §. — ⁵⁰⁾ S:n 30 p. syysk. 1 281 §. — ⁵¹⁾ S:n 30 p. syysk. 1 282 §. — ⁵²⁾ S:n 30 p. syysk. 1 286 §. — ⁵³⁾ S:n 30 p. syysk. 1 287 §. — ⁵⁴⁾ S:n 30 p. syysk. 1 288 §. — ⁵⁵⁾ S:n 30 p. syysk. 1 291 §. — ⁵⁶⁾ S:n 7 p. lokak. 1 313 §. — ⁵⁷⁾ S:n 7 p. lokak. 1 314 §. — ⁵⁸⁾ S:n 14 p. lokak. 1 338 §.

töitä¹⁾, suomenkielisen työväenopiston erinäisiä korjaus- ja muutostöitä²⁾, ja eräiden poliisilaitoksen väestönsuojien purkamista³⁾.

Katurakennusalaan kuuluvista asioista annettiin lausuntoja, jotka koskivat: Asunto oy. Arlalle suoritettavia korvauksia⁴⁾, Vantaanjoen ja Silta-
mäen maantiesiltojen kunnossapitoa⁵⁾, Mäkelänkadun ja Koskelantien risteyksen järjes-
telyä⁶⁾, Pakilan lyijymalmiesiintymän tutkimussuunnitelmaa⁷⁾, eräiden kortteleiden
korkeustasoehdotuksia⁸⁾, Vähä-Huopalahden katupenkereen ja sillan rakennussuunni-
telmaa⁹⁾, kaupungin rajoja osoittavien taulujen pystyttämistä¹⁰⁾, Munkkiniemen raitio-
tiesillan itäpäähän rakennettavan raitiotiesilmukan täyttämistä¹¹⁾, Kaisaniemen ravin-
tolan viemäriin uusimista¹²⁾, Damaskuksentien itäpään järjestelyä¹³⁾, Koskelan pikatalo-
alueen nimitystä¹⁴⁾, Töölön kirkon eteläpuolella olevan tien sulkemista¹⁵⁾, Herttoniemen
teollisuusalueen laajentamista¹⁶⁾, 11.5 tonnin linja-autojen käyttöä¹⁷⁾, eräiden teiden
kunnossapitoa¹⁸⁾, Telakkakadun ja Pursimiehenkadun välisen tunnelin ja sillan rakenta-
mista¹⁹⁾, Pukinmäellä olevan laskuojaan avaamista²⁰⁾, tulotien rakentamista Tammelun-
diin²¹⁾, Laajalahden alueen töiden suunnittelua²²⁾, kadun rakentamista Mannerheimin-
tieltä kortteliin n:o 623²³⁾, suojateiden merkitsemistä²⁴⁾ Malmin sairaalan tien kunnossa-
pitoa²⁵⁾, eräiden Tapanilassa olevien tieojien aukaisemista²⁶⁾, Pakilan teiden ottamista
kaupungin hoitoon²⁷⁾, Lammassaaren urheilu- ja leikkikentän kunnostamista²⁸⁾,
Tehtaankadun rautatieristeyksen tiepuomien uusimista²⁹⁾, suojateiden merkitsemistä
posliinilla³⁰⁾, eräiden valtaojien perkaamista³¹⁾, Hämeentien itäpuolen leventämistä³²⁾,
Tapanilan urheilukentän kunnostamista³³⁾, Paciuksenkadun jatkeen poikkileikkausta³⁴⁾,
erään Vantaanjokeen johtavan ojan perkaamista³⁵⁾, Käpylän ravirata-alueen kunnosta-
mista³⁶⁾, Sofianlehdon eräiden alueiden aitaamista ja oikotien rakentamista³⁷⁾, puhdistus-
laitoksen rakentamista³⁸⁾, Pakinkylän tiehoitokunnan veloittamia tiemaksuja³⁹⁾, kelkka-
mäen ja pienoislusteluradan rakentamista Santahaminaan⁴⁰⁾, tulvavahinkojen korvaa-
mista⁴¹⁾, Oulunkyläntien rakennustöiden jatkamista⁴²⁾, maanhankintalain aiheuttamia
katu- ja tietöitä⁴³⁾, v:n 1947 katurakennusohjelmaa⁴⁴⁾, Pallokentän alueen kunnosta-
mista⁴⁵⁾, Munkkiniemen uimarannan järjestämistä⁴⁶⁾, uimarannan järjestämistä Vartio-
kylään⁴⁷⁾, kuorma-auton käyttöä⁴⁸⁾, Pasilassa olevan tasoylikäytävän sulkemis-
ta⁴⁹⁾, katujen talviaurausta⁵⁰⁾, Pirkkolan erään korttelin salaojituksen korjaamista⁵¹⁾,
Oy. yleisradio ab:n esitystä ajotien rakentamisesta ja Fabianinkadun erään osan korotta-
mista⁵²⁾, sekä liitosalueen likavesiviemärien ym. hoitovelvollisen määräämistä⁵³⁾.

Puisto-osaston ja sen toiminta-alaan kuuluvista asioista annettiin lausuntoja, jotka koskivat: huonekasvien lainausta⁵⁴⁾, yleisen sairaalan
II osaston ryhmän pihamaan istutusten hoitoa⁵⁵⁾, ja Lauttasaaren sankarihaudan kun-
nostamista⁵⁶⁾.

Lautakunnan muista asioista antamat lausunnot ja esi-
tykset koskivat: Vaasan höyrymylly oy:lle luovutettavan tontin vuokraehtoja⁵⁷⁾,
sirkkelisahan käyttöoikeutta⁵⁸⁾, puolustuslaitokselle luovutettua, kadonnutta omaisuut-

¹⁾ Yl. t. lk. 21 p. lokak. 1385 §. — ²⁾ S:n 4 p. marrask. 1467 §. — ³⁾ S:n 11 p. marrask. 1505 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. tammik. 76 §. — ⁵⁾ S:n 15 p. tammik. 77 §. — ⁶⁾ S:n 15 p. tammik. 78 §. — ⁷⁾ S:n 15 p. tammik. 79 §. — ⁸⁾ S:n 29 p. tammik. 177 §. 6 p. toukok. 686 §. 12 p. elok. 1094 § ja 30 p. syysk. 1272 §. — ⁹⁾ S:n 12 p. helmik. 291 §. — ¹⁰⁾ S:n 12 p. helmik. 292 § ja 7 p. lokak. 1322 §. — ¹¹⁾ S:n 19 p. helmik. 330 §. — ¹²⁾ S:n 19 p. helmik. 331 §. — ¹³⁾ S:n 11 p. maalisk. 431 §. — ¹⁴⁾ S:n 1 p. huhtik. 543 §. — ¹⁵⁾ S:n 8 p. huhtik. 587 §. — ¹⁶⁾ S:n 15 p. huhtik. 607 §. — ¹⁷⁾ S:n 15 p. huhtik. 612 §. — ¹⁸⁾ S:n 15 p. huhtik. 613 §. 11 p. kesäk. 864 §. 11 p. kesäk. 865 §. 25 p. kesäk. 917 § ja 19 p. elok. 1116 §. — ¹⁹⁾ S:n 29 p. huhtik. 652 §. — ²⁰⁾ S:n 6 p. toukok. 688 §. — ²¹⁾ S:n 13 p. toukok. 726 § ja 12 p. elok. 1095 §. — ²²⁾ S:n 13 p. toukok. 727 §. — ²³⁾ S:n 20 p. toukok. 767 §. — ²⁴⁾ S:n 3 p. kesäk. 827 § ja 11 p. marrask. 1519 §. — ²⁵⁾ S:n 11 p. kesäk. 861 §. — ²⁶⁾ S:n 11 p. kesäk. 862 §. — ²⁷⁾ S:n 11 p. kesäk. 863 §. — ²⁸⁾ S:n 25 p. kesäk. 918 §. — ²⁹⁾ S:n 25 p. kesäk. 922 §. — ³⁰⁾ S:n 8 p. heinäk. 968 §. — ³¹⁾ S:n 8 p. heinäk. 969 § ja 16 p. jouluk. 1683 §. — ³²⁾ S:n 8 p. heinäk. 970 §. — ³³⁾ S:n 8 p. heinäk. 971 §. — ³⁴⁾ S:n 8 p. heinäk. 972 §. — ³⁵⁾ S:n 12 p. elok. 1096 §. — ³⁶⁾ S:n 19 p. elok. 1115 § ja 14 p. lokak. 1343 §. — ³⁷⁾ S:n 26 p. elok. 1145 §. — ³⁸⁾ S:n 9 p. syysk. 1186 §. — ³⁹⁾ S:n 9 p. syysk. 1187 §. — ⁴⁰⁾ S:n 9 p. syysk. 1190 §. — ⁴¹⁾ S:n 16 p. syysk. 1201 §. — ⁴²⁾ S:n 16 p. syysk. 1202 §. — ⁴³⁾ S:n 16 p. syysk. 1203 §. — ⁴⁴⁾ S:n 23 p. syysk. 1239 §. — ⁴⁵⁾ S:n 23 p. syysk. 1242 §. — ⁴⁶⁾ S:n 30 p. syysk. 1283 §. — ⁴⁷⁾ S:n 30 p. syysk. 1284 §. — ⁴⁸⁾ S:n 14 p. lokak. 1341 §. — ⁴⁹⁾ S:n 4 p. marrask. 1475 §. — ⁵⁰⁾ S:n 18 p. marrask. 1534 §. — ⁵¹⁾ S:n 2 p. jouluk. 1632 §. — ⁵²⁾ S:n 16 p. jouluk. 1680 §. — ⁵³⁾ S:n 16 p. jouluk. 1682 §. — ⁵⁴⁾ S:n 19 p. helmik. 313 §. — ⁵⁵⁾ S:n 18 p. maalisk. 473 §. — ⁵⁶⁾ S:n 21 p. lokak. 1393 §. — ⁵⁷⁾ S:n 15 p. tammik. 71 §. — ⁵⁸⁾ S:n 22 p. tammik. 127 §.

ta¹⁾), kaupungin virastojen työn rationalisointia²⁾), eräiden kaminahellojen luovuttamista huoneenvuokralautakunnalle³⁾), satamarakennusosaston siirtämistä satamalautakunnan alaiseksi ja puhtaanapitolaitoksen siirtämistä yleisten töiden lautakunnan alaiseksi⁴⁾), avustuksen myöntämistä Helsingin kunnantyöntekijäin keskustuimikunnalle⁵⁾), koirien aiheuttaman epäsiisteyden poistamistoimenpiteitä⁶⁾), ja erinäisen kaluston hankkimista ja asentamista työväenopistolle⁷⁾).

Rakennustoimisto

Lautakunnan alaisena toimi kaupungininsinööri A. Linnavuoren johdolla rakennustoimisto, joka jakaantui kanslia-, satama-, talorakennus-, katurakennus-, puisto- ja varasto-osastoihin sekä tilivirastoon. Rakennustoimiston lähettämien kirjeiden luku oli 324.

Rakennustoimiston viranhaltijat: Rakennustoimiston palveluksesta erosivat kertomusvuonna satamarakennusosastolta insinööri E. Böök tammikuun 31 p:nä, insinööri E. Suhonen toukokuun 31 p:nä ja insinööri M. Ruoho lokakuun 31 p:nä, talorakennusosastolta insinööri H. Koivula maaliskuun 1 p:nä ja insinööri K. Laine marraskuun 10 p:nä, katurakennusosastolta insinööri E. Toivola toukokuun 1 p:nä, konemestari H. Kähö toukokuun 15 p:nä, mittausteknikko M. Luoto kesäkuun 1 p:nä, kemisti Y. Immonen heinäkuun 1 p:nä, insinööri E. Sirpoma lokakuun 1 p:nä, laboraattori T. Kouta ja toimistoapulainen I. Tammisto joulukuun 1 p:nä ja kemisti T. Veijola joulukuun 31 p:nä, puistoosastolta piirtäjä T. Sallila heinäkuun 31 p:nä sekä varasto-osastolta toimistoapulainen K. Barman toukokuun 15 p:nä.

Kaupunginhallitus valitsi kaupunginpuutarhurin virkaan puutarha-arkkitehti B. Schalinin heinäkuun 1 p:nä, minkä lisäksi yleisten töiden lautakunta on valinnut seuraavat viranhaltijat:

Satamarakennusosastolle: 12 palkkaluokan toimistoinsinöörinvirkaan insinööri P. Dunckerin huhtikuun 1 p:stä, 13 palkkaluokan insinöörinvirkaan insinööri B. Backbergin toukokuun 1 p:stä, kolmeen 14 palkkaluokan insinöörinvirkaan insinöörit T. Andersinin ja P. Kivekkään huhtikuun 1 p:stä sekä E. Aaltosen heinäkuun 1 p:stä, kahteen 15 palkkaluokan insinöörinvirkaan insinöörit L. Lehtosen ja V. Rantapihlan toukokuun 1 p:stä, 16 palkkaluokan insinöörinvirkaan insinööri V. Rahikaisen lokakuun 16 p:stä, 17 palkkaluokan insinöörinvirkaan insinööri E. Böökin, ylimääräiseen insinöörinvirkaan insinööri M. Ruohon helmikuun 1 p:stä, 26 palkkaluokan mittausteknikonvirkaan rakennusmestari H. Mäen tammikuun 1 p:stä 1947 sekä 31 palkkaluokan piirtäjänvirkaan rakennusmestari E. Forsbergin tammikuun 1 p:stä 1947.

Talorakennusosastolle: 12 palkkaluokan toimistoarkkitehdinvirkaan arkkitehti H. Harmian kesäkuun 1 p:stä, kolmeen 15 palkkaluokan arkkitehdinvirkaan arkkitehdit Y. Dunderfeltin heinäkuun 1 p:stä, V. Rosendahlin ja E. Toiviaisen tammikuun 1 p:stä 1947, ylimääräiseen rakennusinsinöörinvirkaan insinöörit A. Koivulan helmikuun 1 p:stä ja K. Laineen kesäkuun 1 p:stä, 28 palkkaluokan piirtäjänvirkaan rakennusmestari W. Gottkampin heinäkuun 1 p:stä sekä 29 palkkaluokan piirtäjänvirkaan rakennusmestari A. Rantasen lokakuun 1 p:stä.

Katurakennusosastolle: 14 palkkaluokan insinöörinvirkaan insinööri I. Variksen toukokuun 1 p:stä, neljään 15 palkkaluokan insinöörinvirkaan insinöörit E. Aaltosen helmikuun 16 p:stä, V. Markkasen ja R. Nurmialon kesäkuun 1 p:stä ja K. Heinisen elokuun 1 p:stä, seitsemään 16 palkkaluokan insinöörinvirkaan insinöörit K. Heinisen maaliskuun 1 p:stä, V. Markkasen ja R. Nurmialon helmikuun 1 p:stä, E. Saariahon ja E. Sirpoman elokuun 1 p:stä, A. Forsblomin syyskuun 1 p:stä ja A. Siiralan marraskuun 1 p:stä, kolmeen 17 palkkaluokan insinöörinvirkaan insinöörit V. Marjasen ja E. Saariahon huhtikuun 1 p:stä ja A. Siiralan syyskuun 1 p:stä, kahteen 18 palkkaluokan insinöörinvirkaan insinöörit A. Forsblomin huhtikuun 1 p:stä ja E. Sirpoman toukokuun 16 p:stä, 20 palkkaluokan kemistinvirkaan insinööri H. Cajanderin, kahteen 25 palkkaluokan mittausteknikonvirkaan mittausteknikko O. Hämäläisen ja rakennusmestari T. Säilän kesäkuun 1 p:stä, 26 palkkaluokan mittausteknikonvirkaan rakennusmestari J. Suvannon elokuun

¹⁾ Yl. t. lk. 22 p. tammik. 128 § ja 19 p. helmik. 315 §. — ²⁾ S:n 5 p. helmik. 244 §. —

³⁾ S:n 20 p. toukok. 765 §. — ⁴⁾ S:n 3 p. kesäk. 803 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. kesäk. 807 §. — ⁶⁾ S:n 3 p. kesäk. 820 §. — ⁷⁾ S:n 17 p. kesäk. 883 §.

1 stä, 29 palkkaluokan piirtäjänvirkaan piirtäjä T. Juutilaisen lokakuun 1 p:stä, 29 palkkaluokan laboraattorinvirkaan laboraattori H. Höijerin helmikuun 1 p:stä 1947, kahteen 29 palkkaluokan konemestarinvirkaan ylikonemestari T. Pasasen maaliskuun 16 p:stä, ylikonemestari K. Rosenqvistin huhtikuun 16 p:stä, kahteen 39 palkkaluokan toimistoapulaisenvirkaan rouvat C. Laguksen ja G. Strömbergin tammikuun 1 p:stä, kolmeen 41 palkkaluokan toimistoapulaisenvirkaan neidit H. Luukkasen tammikuun 1 p:stä 1947, R. Rombergin ja V. Halmeen helmikuun 1 p:stä, 42 palkkaluokan toimistoapulaisenvirkaan neiti I. Hedmanin maaliskuun 1 p:stä ja tilapäiseen toimistoapulaisenvirkaan rouva S. Reposen tammikuun 1 p:stä.

Puisto-osastolle: 36 palkkaluokan piirtäjänvirkaan piirtäjä P. Malmstedtin tammikuun 1 p:stä 1947 ja ylimääräiseen piirtäjänvirkaan puutarhateknikko A. Sallilan helmikuun 1 p:stä sekä

Varasto-osastolle: 40 palkkaluokan toimistoapulaisenvirkaan revisioapulaisen E. Parellan kesäkuun 15 p:stä.

Työntekijäin lukumäärä. Seuraava taulukko osoittaa rakennustoimiston eri osastojen työntekijäin lukumäärän kunkin kuukauden lopussa:

K u u k a u s i	Satama- rakennus- osasto	Talora- kennus- osasto	Katura- kennus- osasto	Puisto- osasto	Varasto- osasto	Kaikki osastot
Tammikuu	488	288	1 293	66	168	2 303
Helmikuu	481	280	1 274	66	166	2 267
Maaliskuu	475	279	1 264	70	166	2 254
Huhtikuu	475	283	1 283	138	166	2 345
Toukokuu	479	278	1 242	243	164	2 406
Kesäkuu	475	294	1 214	232	186	2 401
Heinäkuu	460	308	1 177	223	184	2 352
Elokuu	454	290	1 150	215	166	2 275
Syyskuu	442	285	1 116	209	175	2 227
Lokakuu	429	279	1 097	204	174	2 183
Marraskuu	420	285	1 072	187	172	2 136
Joulukuu	420	290	1 060	169	174	2 113

Edellä oleviin lukuihin sisältyvät myös puolustuslaitoksen kirjoissa olleet työntekijät.

Työntekijäin kesälomat. Kesälomaa myönnettiin 2 408 työntekijälle yhteensä 46 443 päivää seuraavasta taulukosta tarkemmin ilmenevin tavoin:

Lomapäivien luku	Satama- rakennus- osasto	Talora- kennus- osasto	Katura- kennus- osasto	Puisto- osasto	Varasto- osasto	Kaikki osastot
1	—	11	—	10	3	24
2	—	9	1	7	—	17
3	2	8	4	3	2	19
4	1	5	1	5	1	13
5	5	8	7	21	3	44
6	2	5	7	5	2	21
7	1	5	6	3	1	16
8	—	—	2	2	1	5
9	11	3	8	28	10	60
10	3	3	6	5	2	19
11	4	3	16	1	4	28
12	32	40	133	30	11	246
14	—	—	4	—	—	4
15	—	—	—	1	—	1
16	1	—	1	—	—	2
17	—	—	—	1	—	1
18	128	81	477	54	43	783
21	99	66	233	38	44	480
22	—	—	—	1	—	1
28	188	67	299	23	47	624
Lomaa nauttineita yhteensä	477	314	1 205	238	174	2 408
Lomapäiviä yhteensä	10 274	5 468	23 980	3 366	3 355	46 443

Tapaturmat. Kertomusvuoden aikana vahingoittui tapaturmaisesti 363 työntekijää, joille tämän perusteella suoritettiin vahingonkorvausta yhteensä 982 146 mk. Invalideiksi joutuneiden 5 työntekijän puolesta maksettiin elinkorkorahastoon yhteensä 565 511 mk. Tapaturmista aiheutuneet kustannukset olivat yhteensä 1 547 658 mk. Työntekijät olivat vakuutetut Vakuutus oy. Pohjolassa siten, että kaupunki on lopulta vastannut kaikista vakuutuksesta aiheutuneista menoista.

Satamarakennusosasto

Satamarakennusosaston henkilökuntaan kuuluivat osastonpäälikkö ja apulaisosastonpäälikkö, 9 insinööriä, 2 vaakitsijaa ja 5 piirtäjää. Toimistoinsinöörin virka täytettiin, mutta 3 muuta vakinaista insinöörinvirkkaa oli avoinna. Palveluksesta erosi 1 vakinainen insinööri. Yhdellä insinöörillä oli virkaloma. Kirjanpidosta ja kirjaamistyöstä huolehti alikamreeri ja 5 toimistoapulaista. Lähettejä oli 2 ja siivoojia 1.

Suoranaista työnjohtoa satamarakennusosaston työmailla hoiti 19 rakennusmestaria, 1 ylikonemestari, 11 apulaistyönjohtajaa ja ruoppausmestari. 1 rakennusmestari erosi ja 1 ruoppausmestari siirtyi eläkkeelle.

Satamarakennusosaston kirjoissa olevien työntekijäin lukumäärä oli vuoden alussa 495, heinäkuussa 470 ja vuoden lopussa 420. Työntekijöistä oli sotapalveluksessa 3—2. 8 työntekijää kuoli ja 14 siirtyi eläkkeelle.

Yleisten töiden lautakunnalle esitettiin 211 asiaa, joista 44 koski uudistuksia tai rakennustöitä ja 167 hallinnollisia tai henkilö- ja palkka-asioita. Lausuntoja annettiin mm. asioista, jotka koskivat: pesulauttojen kunnostamista ja uusien pesulauttojen sijoittamista Humallahteen ja Taivallahteen, Munkkisaaren myllyn alueen suurentamista, Hernesaaren johtavien katujen liikenteen järjestelyä, Tehtaankadun rautatieristeyksen puomien uudistamista, Kaivopuiston tontin n:o 9 korkeuksia, Katajanokan pohjoisrannan siistimistä, Sörnäisten rantatien raiteiston uudelleen järjestämistä, Sörnäisten sähköaseman jäähdytysveden poistojohdon uudistamista, Sörnäisten sataman työntekijäin huoltorakennuksen uudistamista, Herttoniemen teollisuusalueen laajentamista, Herttoniemen töiden suorituksen arvostelua, Oy. Saseka ab:n Nordsjön kylässä sijaitsevien alueiden lunastamista, raiteen rakentamista Malmin asemalle kaasulaitoksen esityksestä, töiden järjestämistä rakennusalan työntekijöille, sekä satamarakennusosaston siirtämistä satamahallinnon alaisuuteen. Esitykset koskivat mm. Munkkiniemen ajosiltaa, Lauttasaaren siltaa, Kalliolinnan laiturista saadun romuraudan myyntiä, Katajanokan sataman uudistamisohjelmaa, Kulosaaren siltaa, Kulosaaren uutta siltaa, Herttoniemen katujen perustamista, mullan myyntiä Herttoniemestä, rikkoutuneen kuorma-auton korjausta, uivan kaivurin tarjousta, vesiproomun n:o 25 arviointia, ruoppauskaluston talvikorjauksia, v:n 1945 väestönsuojelutöitä, sekä lisämäärärahojen myöntämistä eri tileille.

Satamalautakunnalle annettiin 87 lausuntoa, joista 76 koski vuokrausasioita tai rakennusten piirustuksia ja 11 sataman rakentamista ja kunnossapitoa. Kaupunginhallitukselle, rakennustoimistolle, kiinteistötoimistolle ja muille viranomaisille annettiin useita lausuntoja.

Lauttasaaren sillan kunnossapitokustannukset ja läppäsillan käyttökustannukset olivat 247 566 mk, mistä valtio maksaa puolet. Purjehduskausi kesti toukokuun 6 p:stä joulukuun 14 p:ään. Läppäsilta avattiin 475 kertaa.

Satamien korjausta ja kunnossapitoa ei vielä kukaan ollut mahdollista suorittaa rakennusaineiden puutteen tähden niin laajalti kuin satamalaitteiden huonokuntoisuus sotavuosien jälkeen olisi edellyttänyt. Rahan arvon huononemisen johdosta menosääntöön merkityt korjausmäärärahat, jotka olivat yhteensä 13 529 304 mk, eivät riittäneet. Kokonaiskustannukset olivat 17 347 465 mk.

Laiturien korjauksia suoritettiin säästäväisesti. Laiturien suojalaitteet ja Sörnäisten sataman eräitä puulaitureita oli kuitenkin korjattava. Sitäpaitsi korjattiin Munkkisaaren laiturin sortunut eteläkulma, Rahapajanrannan nosturien raide ja Pohjoisrannan Halkolaiturin eteläinen vedenvaihtoaukko. Kustannukset olivat kaikkiaan 1 655 175 mk.

Katujen kunnossapitoa tehostettiin jonkin verran, kun saatiin asfalttia. Itämerenkatu, Matalasalmenkatu ja Kruunuvuorenkatu korjattiin. Kustannukset olivat 1 072 327 mk.

Viemärien puhdistus- ja kunnossapitotöiden kustannukset olivat 196 669 mk.

Siltojen kunnossapitoa ja korjausta suoritettiin säästävaisesti, mutta Herttoniemen siltaa ja Oulunkylässä Herttoniemen radan yli vievää maantiesiltaa oli korjattava melkoisesti. Kustannukset olivat 828 945 mk.

Tilapäisten purkauslaiturien kunnossapitoa supistettiin siirtämällä suurenlaisia korjauksia seuraavaan vuoteen ja lopettamalla eräiden laiturien liikenne. Ainoastaan Sörnäisten rantatien varrella sijaitsevat laiturit n:o 2 ja 5 (ent. Andsténin laituri) oli korjattava. Kustannukset olivat 490 987 mk.

Tilapäisten höyrypursilaiturien kunnossapitoa suoritettiin säästeliäästi. Ainoastaan Pohjoisrannan höyrypursilaiturit korjattiin perusteellisesti. Kustannukset olivat 327 525 mk.

Venelaiturien kunnossapitokustannukset olivat suuret, koska melkein kaikki laiturit olivat joutuneet huonoon kuntoon jo sodan aikana. Kustannuksiin, jotka olivat 1 792 239 mk, vaikutti myös jääsuhteiden epäedullisuus. Venepaikkoja oli 2 038, joista 1 508 ulkopaalullista tai aitauskellista. Alueliitoksen johdosta joutui kaupungin huostaan 114 venepaikkaa.

Satamaradan ja Hietalahden, Merisataman, Eteläsataman ja Katajanokan raiteiden kiveyksen ja vaihteensiltojen kunnossapito maksoi kaupungille 79 068 mk. Kaupungin alueella olevien muiden raiteiden kunnossapito, joka kuului kokonaan kaupungille, maksoi 2 307 853 mk. Tästä määrästä kului 1 505 224 mk varsinaisilla satama-alueilla olevien raiteiden korjaamiseen. Herttoniemen radan, öljysataman raiteiden ja aseman rakennusten kunnossapito maksoi 706 356 mk. Teollisuusalueiden raiteiden kunnossapito maksoi 232 801 mk. Herttoniemen radan liikennöimiskustannukset olivat 478 339 mk. Kustannukset olivat yhteensä 3 804 417 mk.

Ruoppurilla ruopattiin tavanomaisesti kaikkien suurten viemäreiden suiden edustat. Nämä ruoppaamiset maksoivat 450 497 mk. Sitäpaitsi ruopattiin Kaasutehtaan laiturin edustaa, mikä maksoi 67 490 mk. Ruoppurilla ruopattiin lisäksi Linnanlaiturin edustaa sekä Sörnäisten satamaan rakennettavan hiillilaiturin paikkaa, mutta kustannukset suoritettiin uudisrakennusten määrärahoista. Ruoppuri oli käytössä toukokuun 21 p:stä heinäkuun 12 p:ään ja elokuun 16 p:stä lokakuun 29 p:ään eli 108 työpäivää. Kaikkiaan 108 työvuorossa ruopattiin sillä 67 200 m³ eli 622 m³ työvuoroa kohden. Ruoppa vietiin Suomenlinnan ulkopuolelle. Kaivurilla ruopattiin viemärien suiden edustoja, sähkölaitoksen jäähdytysveden tulokanavan edusta sekä Rahapajanrannan itäkulman edustaa. Kustannukset olivat kaikkiaan 723 916 mk.

Mittauksia ja tutkimuksia tehtiin Merisataman ja Hernesaaren rannoilla, Siltavuoren-satamassa sekä Herttoniemen teollisuusalueella ja Herttoniemen väylällä. Kustannukset olivat 1 099 323 mk.

Sataman kiinteiden laitteiden korjauskustannukset olivat yhteensä 11 991 523 mk. Kalliinajanlisien määrärahasta saatiin 1 560 000 mk:n lisämääräraha ja tiliä saatiin ylitää 2 431 523 mk.

Poijut, tihtaalit ja merimerkit pidettiin välttävässä kunnossa. Kompassin tarkistuspoijun korjaus maksoi 57 732 mk. Kustannukset olivat yhteensä 118 219 mk.

Satamanosturien kunnossapitokustannukset olivat edelleen suuret hintojen nousun tähden. Sitäpaitsi tehtiin melkoisia korjauksia. Kustannukset olivat 497 701 mk.

Hengenpelastusvälineiden ja -veneidn kunnossapito tuli kalliiksi sen tähden, että välineitä edelleen varastettiin yhteenään. Kustannukset olivat 202 498 mk.

Tavaralavoja tehtiin 200 uutta. Lavojen ym. kunnossapito maksoi 325 437 mk.

Ruoppuri ja 4 rautaista proomua olivat talven telakoituina Kone ja sillan telakalla. Nosturialukset ja puiset proomut korjattiin kaupungin telakalla Jätkäsaarella. Proomut n:o 12, 13, 16, 21 ja 22 korjattiin. Työkoneiden korjaukset maksoivat 2 235 097 mk.

Satama-alueiden aidat korjattiin. Kustannukset olivat 11 542 mk.

Sataman irtonaisten laitteiden kunnossapitokustannukset olivat yhteensä 3 390 496 mk. Kalliinajanlisien määrärahasta saatiin 450 000 mk:n lisämääräraha. Varoja säästy 59 504 mk.

Jäälleajosiltoja rakennettiin ainoastaan kävelyliikenteelle. Rantojen ja railojen vie-reisiä aitoja tehtiin 8 900 m. Lautakäytävä Suomenlinnaa oli käytännössä helmikuun 1 p:stä huhtikuun 5 p:ään. Kustannukset olivat 257 789 mk.

Pesulauttoja tehtiin 2 uutta ja 1 joutui Lauttasaaren liittämisen tähden kaupungin hoitoon. Yhteensä 10 pesulautan kunnossapito maksoi 186 646 mk.

Sataman erinäisten laitteiden korjaaminen maksoi yhteensä 450 331 mk. Kalliinajanlisien määrärahasta saatiin 60 000 mk:n lisämääräraha. Varoja säästy 9 669 mk.

Tavarain ja uponneiden veneiden ym. poistaminen satama-alueelta maksoi 100 000 mk. Kalliinajanlisien määrärahasta saatiin 20 000 mk:n lisämääräraha.

Liitosalueilla olevista satamalaitteista korjattiin Stansvikin laiturin sekä Lauttasaaren ja Kulosaaren venelaiturit. Kustannukset olivat 65 811 mk ja säästö 634 189 mk.

Satamien uudisrakennuksiin käytettäväksi oli merkittynä menosääntöön 58 864 300 mk, josta 551 988 mk oli käytetty v. 1945. V:sta 1945 siirtyi määrärahoja 17 783 062 mk ja kalliinajanlisäysten määrärahasta saatiin 200 000 mk. Käytettävissä olleista varoista, jotka olivat 76 847 362 mk, käytettiin 41 018 881 mk, siirtyi v:een 1947 35 702 765 mk ja palautui 125 716 mk. V:n 1947 määrärahoista käytettiin 842 826 mk.

Länsisataman rakennustöitä jatkettiin. Hietasaarenkatua ja Melarinkatua pengerrettiin ja korttelin n:o 265 länsiosaa louhittiin. Hietasaarenkadun viemäriä jatkettiin etelään päin. Kustannukset olivat 3 177 504 mk.

Hernesaaren satama-alueen rakennustöitä jatkettiin, Oy. Ford ab:n tontin eteläpuolella olevaa osaa Pihlajasaarenkadusta pengerrettiin. Matalasalmenkatu levennettiin Munkkisaaren kohdalla olevalta osalta ja sen tiellä ollut rakennus purettiin. Henry Fordin kadun katu- ja käytäväpäällysteet tehtiin valmiiksi. Töihin kului 672 506 mk.

Eteläsataman Makasiinirannan töitä jatkettiin. Vanhan puulaiturin arkku purettiin ja kiviä poistettiin lokeroista niin, että uuden laiturin takaisen alueen paaluttamista voitiin jatkaa. Paalujen välille otettiin täytettä. Paalutuslaite siirrettiin meriaseman kohdalle. Laiturikenttää levennettiin edelleen. Kustannukset olivat 2 468 946 mk.

Katajanokan uudisrakennustyöt keskittyivät edelleenkin Rahapajanrannan varastorakennusten n:o 10 ja 11 paikan varrella olevan laiturin uudistamiseen. Itse laiturin ja nosturin radan perustukset saatiin valmiiksi, mutta nosturin kiskoja kiinnittäminen jäi kesken. Varastorakennusten n:o 7 ja 8 varrelle rakennettavan uuden laiturin paikkaa ruopattiin kaivurilla ja peruspenkereen täyttämisen aloitettiin. Satama-altaan syventämistä jatkettiin. Varastorakennuksen n:o 10 länsikulman kohdalle tuleva viemäri tehtiin. Määräraha käytettiin kokonaan ja v:n 1947 määrärahasta 529 895 mk. Kustannukset olivat 9 653 553 mk.

Sörnäisten uuden hiilisataman työt aloitettiin. Hanasaaren laiturin paikka ruopattiin Kanasaaren itäpuolelta. Täyttämistä tehtiin Kanasaaren pohjoispuolelle. Kustannukset olivat 1 012 931 mk, mistä 12 931 mk myönnettiin v:n 1947 määrärahasta.

Herttoniemen rakennustöitä jatkettiin melkoisella voimalla. Läntisellä teollisuusalueella tasotettiin Raidekuja n:o 51 ja Valajankadun eteläpuolella oleva osa Herttoniementien paikalliskatua sekä Valajankadun eteläpuolisko ja aloitettiin Lämmittäjänsäädön itäpään tasotus. Raidekujan n:o 51 viemäri ja vesijohto sekä Asemakadun sadevesikaivot tehtiin. Asemakatua ja Konemestarinkatua sepelöitiin. Ratapihan itäpuolella olevalla teollisuusalueella jatkettiin Raidekujan n:o 57, Kirvesmiehenkadun, Sorvaajankadun ja Porolahdentien pengertämistä ja aloitettiin Raidekujan n:o 65 pengerrytystyöt. Raidekujan n:o 57, Kirvesmiehenkadun, Sorvaajankadun ja Porolahdentien viemärien rakentamista jatkettiin. Puusepänkatua, Kirvesmiehenkatua ja Sorvaajankatua sepelöitiin. Herttoniemen työt maksoivat 14 956 246 mk.

Kuusisaaren kohdalle rakennettu Arabian radan sivuutusraide sorastettiin ja tarkastettiin. Kustannukset olivat 429 816 mk.

Kaupungin telakan itäinen laiturin rakennettiin. Työt maksoivat 349 864 mk.

Täytettä otettiin Itämerenkadun eteläpuolelle, Saukon hiilisataman poikkikaduille, Haapaniemen rantaan ja Verkkosaaren eteläpuolelle. Kustannukset olivat 674 812 mk. Kalliinajanlisäysten määrärahasta saatiin lisämäärärahaa 200 000 mk, josta säästy 125 188 mk.

Laiturien uudistamismäärärahaa käytettiin Siltavuorenrannan ns. Jauholaiturin uudistamiseen, joka suoritettiin loppuun, sekä Pohjoisrannan halkolaiturin keskiosan valmistamiseen. Kustannukset olivat yhteensä 455 666 mk.

Liitosalueen laiturien uudistamiseen varattu määräraha 500 000 mk siirtyi kokonaisuudessaan v:een 1947.

Pommitusvaurioiden määrärahasta käytettiin 115 907 mk eräiden pienten vaurioiden korjaamiseen. Määräraha muutettiin siirtomäärärahaksi ja 384 093 mk siirtyi v:een 1947.

Lauttasaarenrantaa ja Tallberginkatua tasotettiin sepelillä. Kustannukset olivat 245 531 mk.

Eteläsatamaan Kaivopuiston ja Valkosaarten välitse johtavaa väylää ruopattiin kaivurilla. Kustannukset olivat 180 822 mk.

Makasiinirannalle hankitut nosturit maalattiin hankkijan toimesta hankinnan lopputyönä.

Uusien mukavuuslaitosten rakentaminen satama-alueelle siirtyi edelleen.

Katajanokan vuota- ja öljyvarastorakennuksen perustustöiden jäljellä oleva osa jäi edelleen tekemättä.

Katajanokan aallonmurtajan rakentaminen lykättiin.

Humallahden jaalasatama jäi vielä ennalleen.

Munkkisaaren laiturin pohjoispuolella olevan karin louhimista jatkettiin talvella. Kustannukset olivat 1 332 510 mk, josta 300 000 mk siirtyi v:een 1947. Työt keskeytyivät toistaiseksi.

Eteläsataman Makasiinirannan pohjoisen varastorakennuksen töitä ei aloitettu.

Tehdaskorttelien n:o 272—278 ja Verkkosaaren rakennustöistä suoritettiin ainoastaan Verkkosaarenkadun viemäriin täydennystöitä. Kustannukset olivat 42 023 mk.

Katajen ja teiden uudisrakennuksiin oli satamarakennusosaston käytettävissä määrärahoja 14 400 000 mk, josta 927 080 mk oli käytetty v. 1945. V:sta 1945 siirtyi 552 098 mk. Kalliinajanlisien määrärahasta saatiin 1 200 000 mk. Käytettävissä olleista varoista, jotka olivat 15 225 018 mk, käytettiin 8 571 804 mk, siirtyi v:een 1947 6 556 312 mk ja palautui 96 902 mk. V:n 1947 määrärahoista käytettiin 465 360 mk.

Kaivopuiston rantatien rakentamista jatkettiin. Tie tasotettiin Siltatien eteläpuolelta ja viemäri tehtiin tontin n:o 10 kohdalle. Muurikivien hakkaamista varastoon jatkettiin. Kustannukset olivat 199 597 mk.

Kulosaaren sillan korjaaminen ja vahvistaminen suoritettiin loppuun. Tällöin korjattiin kääntösillan pilarit ja uudistettiin Sörnäisten ja Kuoresaaren välinen osa. Kuoresaaren ja Kulosaaren välinen osa korjattiin. Kustannukset olivat 4 703 099 mk. Kalliinajanlisäysten määrärahasta saatiin 700 000 mk, josta 96 901 mk palautettiin.

Kulosaaren ja Kuoresaaren välin pengertämiseksi tehtiin ruoppauksia kaivurilla. Täyttämiset aloitettiin. Kustannukset olivat 169 108 mk.

Munkkiniemen ajosilta uudistettiin kokonaan. Tämän yhteydessä silta levitettiin ja vahvistettiin. Kustannukset olivat 3 965 360 mk. Kalliinajanlisien määrärahasta saatiin 500 000 mk ja v:n 1947 määrärahasta käytettiin 465 360 mk.

Kertomusvuoden aikana suoritettiin lisäksi seuraavaa:

V:sta 1945 maksettiin palkankorotuksia eräille työryhmille 89 456 mk.

Kaksi uutta pesulauttaa tehtiin, toinen Humallahteen ja toinen Taivallahteen. Kustannukset olivat 300 000 mk. Lauttojen kunnossapitoon saatiin 24 000 mk.

Tukholman ja Helsingin kaupunkien väliseen työntekijäin vaihtoon osallistuneiden palkat ja matkakustannukset olivat 8 266 mk.

Muiden viranomaisten sekä yksityisten laskuun suoritettiin töitä 8 391 169 mk:n arvosta. Näistä mainittakoon Uunisaaren kellukkeiden kiinnittäminen talorakennusosaston laskuun, Eteläsataman nosturien käyttö satamaliikenneosaston laskuun, Laivarannan ja Saukonrannan nosturien raiteiden korjaaminen varastoimisosaston laskuun, Herttoniemen Lämmittäjänkujan, Raidekujan n:o 51, Sorvaajankadun ja Porolahdentien sekä Makasiinirannan uuden osan vesijohtojen kaivantotyöt ja Sörnäisten Herttoniemen vesijohdon lopputyöt Sörnäisten niemen ja Kulosaaren välisen salmen osalta vesijohtolaitoksen laskuun, Raidekujan n:o 51 kaasujohdon kaivantotyöt kaasulaitoksen laskuun, Salmisaaren sähköaseman tontin louhiminen, Sörnäisten sähköaseman jäähdytysveden tulokanavaa lämmenneen veden pääsylvä suojaaavat johteet ja uudet vedenpoistojohdon pohjatutkimiset sekä halkojen purkausraiteen tarkistus Kyläsaaren täytealueella sähkölaitoksen laskuun, Pihlajasaaren laiturin, Hietasaaren uimalaiturien sekä Herttoniemen uimarannan ja Kivinokan vene- ja kanoottilaiturien korjaaminen urheilu- ja retkeilytoimiston laskuun, teurastamon raiteiden kunnossapito ja kalasataman kellukelaiturin hoito teurastamon laskuun, lumenluontia satama-alueelta ja kaupungin kaduilta puhtaanapitolaitoksen laskuun sekä moottoriveneen korjaaminen palokunnan laskuun. Korvauksena laitureille, silloille ja rautateille aiheutuneiden vaurioiden korjaamisesta saatiin 203 319 mk. Puhelinyhdistyksen laskuun laskettiin kaapeleita Lehtisaarelta ja Sökön

niemeltä Penttalaan ja tehtiin kaivantoja Saukonkatuun, Neptuninkatuun, Degeröntiehen ja Herttoniementiehen, Oy. Ford ab:n laskuun suoritettiin erinäisiä töitä Herne-
saaren korttelin n:o 235 alueella, Suomen silkki oy:n ja Suomen kalastus oy:n laskuun
tehtiin perustutkimuksia kortteleissa n:o 52 ja 61, Helsingfors segelsällskap nimisen pur-
jehdusseuran laskuun korjattiin Sirpalesaaren telakat, Moottorinkuljettajat yhdistyksen
laskuun tehtiin kiinnityslaitureita Mustikkamaalle, Oy. Paulig ab:n laskuun rakennettiin
viemäreitä Herttoniemen kortteliin n:o 53 ja Helsingin tukikohdan laskuun korjattiin
proumu n:o 15.

Satamarakennusosaston yleiskulut olivat 4 548 659 mk, josta sääntöpalkkaisten vir-
kojen palkkaukset olivat 3 871 872 mk, tilapäisen työvoiman palkkaukset 395 952 mk,
kesälomasijaiset 4 170 mk, vuokra 117 000 mk, valaistus 3 636 mk, siivous 14 927 mk,
painatus ja sidonta 18 045 mk ja tarvikkeet 123 057 mk.

Työntekijäin nauttimat edut, tapaturmavakuutusmaksuja lukuunottamatta, nousi-
vat rahassa arvioituna 6 553 087 mk, jakautuen seuraavasti: kesälomat 4 044 120 mk,
sairasapu 2 177 966 mk, hautausapu 54 140 mk, vapaapäivän palkka (joulukuun 6 p:nä)
123 103 mk ja sotapalvelukseen kutsuttujen palkkaus 153 758 mk.

Laskuun suoritettujen töiden yleiskulujen korvauksena laskutettiin 479 618 mk.
Lauttasaaren sillan kustannuksista v. 1945 valtio maksoi 102 423 mk. Sekalaiset tulot
olivat 89 520 mk.

Osaston kokonaismenot olivat 84 513 086 mk, josta oli virkailijain ja työnjohtajain
palkkoja 9 849 098 mk, työntekijäin palkkoja 50 378 909 mk, laskuun teetettyjen töiden
kustannuksia 1 433 918 mk, urakalla suoritettujen töiden kustannuksia 1 409 775 mk,
varaston laskutuksia 15 776 507 mk, rakennustoimiston muiden osastojen laskutuksia
573 361 mk, kaupungin muiden laitosten laskutuksia 1 711 293 mk ja muita laskutuksia
3 380 225 mk. Tuloja oli kaikkiaan 12 587 981 mk.

Talorakennusosasto

Talorakennusosaston henkilökuntaan kuuluivat kertomusvuonna kaupunginarkki-
tehti, apulaiskaupunginarkkitehti, toimistoarkkitehti, lämpötekniikko, rakennusinsinööri,
2 arkkitehtia 14 ja 3 15 palkkaluokassa, apulaissarkkitehti, 2 piirtäjää, osastonkamreeri
ja 5 toimistoapulaista. Lisäksi oli osaston palveluksessa 3 ylimääräistä arkkitehtia melkein
koko vuoden sekä yksi ylimääräinen rakennusinsinööri kesäkuun 1 p:n ja marraskuun
10 p:n välisen ajan. Heidät palkattiin työmäärärahoista samoin kuin 19 rakennusmestaria,
jotka huolehtivat johdosta työmailla.

Pula-aika ja kireä rakennusainetilanne lamauttivat jatkuvasti osaston toimintaa.
Mitään mainittavaa helpotusta edellisten vuosien olosuhteisiin verrattuna ei ollut havait-
tavissa. Vuoden alussa rakennusainetilanne hieman parani, ja rakennuslupajärjestelmä
saatiin muutettua sellaiseksi, että korjaustöitä varten myönnettiin määrätty kiintiö
rakennusaineita 3 kuukauden ajaksi kerrallaan, jolloin päästiin nopeammin aloittamaan
töitä ja hoitamaan niitä joustavammin. Uudisrakennustoiminta oli aivan vähäistä, ja
myös muutos- ja korjaustyöt viivästyivät. Jatkuva inflaatio sai kuitenkin aikaan, että
määrärahat suurin piirtein kulutettiin ja osittain ylitettiin.

Työvoima vaihteli olleen 274 työntekijää tammikuun ensimmäisellä ja 290 joulukuun
viimeisellä viikolla. Suurin miesvahvuus, 308 työntekijää, oli heinäkuun lopussa.
Työvoiman viikkokeskimäärä koko vuoden aikana oli 258 työntekijää (278 v. 1945).

Kaupungille kuuluvien rakennusten ja huoneistojen korjausta ja kunnossapitoa var-
ten oli talousarvioon merkitty 21 134 345 mk:n suuruinen määräraha, johon vuoden
varrella lisättiin 2 443 694 mk työntekijäin palkkojen korottamista varten. Käytettä-
vissä oleva määräraha siis nousi 23 578 039 mk:aan kun taas kustannukset nousivat
24 847 497 mk:aan. Kunnallisten työväenasuntojen korjausmäärärahaa ylitettiin 900 000
mk, kauppahallien määrärahaa 60 000 mk, sairaalain määrärahaa 150 000 mk, kansakou-
lujen määrärahaa 400 000 mk, liitosalueen kansakoulurakennusten määrärahaa 200 000
mk sekä lämpö- ja vesijohtojen korjausmäärärahaa 200 000 mk. Kun muista töistä jäänyt
säästö oli 640 542 mk, ylitettiin siis käytettävissä olevaa määrärahaa 1 269 458 mk.

Uudis- ja muutosrakennustöitä varten oli kertomusvuoden talousarviossa yhteensä
75 651 019 mk:n suuruinen määräraha ja lisämäärärahaa saatiin 9 848 222 mk työnteki-
jain palkkojen korottamista varten, lisäksi 10 236 062 mk, joka oli siirretty v:sta 1945

sekä 13 949 778 mk, joka otettiin huomioon v:n 1947 talousarviossa, joten käytettävissä oleva määräraha nousi 109 685 081 mk:aan. Suoritettujen töiden kustannukset nousivat 87 099 983 mk:aan. Tervalammen työlaitoksen sikalan rakentamista varten myönnetty 440 000 mk:n määräraha asetettiin Tervalammen työlaitoksen käytettäväksi ja virkamiesruokalan sisustamista varten kaupungintaloon myönnetyn määrärahan säästö 1 112 317 mk siirrettiin kiinteistölautakunnalle. Seuraavia määrärahoja ylitettiin: Asuntojen kunnostaminen talossa Kruunuvuorenkatu 11—13 1 935 304 mk, Saunan rakentaminen Pasilan paloasemalle 19 690 mk, Kulkutautisairaala; laboratorion laajentaminen 220 788 mk, Marian sairaala; henkilökunnan asuntojen sisustaminen desinfioimisrakennukseen 391 729 mk, Väliaikaisen desinfioimislaitoksen rakentaminen Viipurin- ja Kotkankadun kulmaukseen 771 613 mk, Kansakoulu Porthaninkatu n:o 8; opetuskeittiön järjestäminen 278 656 mk, sekä Erinäisiä töitä liitosalueen urheilukentillä ja uimarannoilla 809 112 mk. Vajausta oli siis yhteensä 4 426 892 mk. Säästöä oli 25 899 673 mk, josta 24 551 900 mk siirrettiin v:een 1947 ja 1 347 773 mk palautettiin kaupunginkassaan.

Edellisinä vuosina myönnettyjä siirtomäärärahoja oli käytettävissä yhteensä 58 799 246 mk, johon lisättiin 26 773 mk työntekijäin palkkojen korottamista varten, kokonaismäärärahan siis noustessa 58 826 019 mk:aan. Suoritettujen töiden kustannukset nousivat 762 341 mk:aan. Säästöä 49 998 864 mk siirrettiin v:een 1947 ja 8 064 815 mk palautettiin kaupunginkassaan.

Kertomusvuoden aikana suoritettiin lisäksi töitä, joita varten määräraha oli myönnetty etukäteen v:n 1947 talousarviosta, sekä kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen käyttövaroilla, yhteensä 19 770 997 mk:lla. Käytettävänä olleesta 23 147 360 mk:n määrarahasta 3 376 364 mk palautettiin kaupunginkassaan.

Edellä mainittujen lisäksi suoritettiin töitä yksityisten laskuun yhteensä 8 576 248 mk:lla, joista toimistolle kertyi voittoa 690 142 mk.

Talorakennusosaston v. 1946 suorittamien töiden kokonaiskustannukset nousivat 126 823 661 mk:aan (110 232 997 mk v. 1945). Säästöä siirrettiin 74 550 764 mk v:een 1947 ja 8 895 060 mk palautettiin kaupunginkassaan.

Pommituksissa vaurioituneiden kiinteistöjen korjauksia jatkettiin. Suoritetuista töistä mainittakoon Kruunuvuorenkadun talon n:o 11—13 ja Aleksanterinkadun 28:ssa olevan huoneenvuokralautakuntien huoneiston uudelleenrakentaminen. Suurimmaksi osaksi tuhoutunut Snellmaninkadun kansakoulurakennus ja pahoin vaurioitunut Tehtaan- kadun kansakoulu, jotka on tarkoitettu kokonaan uudelleenrakennettaviksi, saivat sensijaan odottaa kunnostamistaan.

Vaikka maalaus-, lattianpäällystys- ja katonkattamisaineiden ym. puutteen vuoksi vuosikorjausten suunnitelmaa ei voitu kokonaisuudessaan toteuttaa, sitä varten varatut määrarahat kuitenkin hintojen noususta johtuen melkein kokonaan kulutettiin. Työmaita oli yhteensä 301.

Olosuhteiden vaatimat kunnallisten virastojen ym. siirrot aiheuttivat myös useita huomattavia muutosrakennustöitä. Suurimmat näistä olivat Helenankadun talon n:o 2, Helsinginkadun talon n:o 24 ja Siltasaarenkadun talon n:o 3—5 sisustaminen vastaavasti poliisilaitoksen, huoltolautakunnan ja ulosottolaitoksen tarpeisiin.

Sairaaloissa suoritettiin useita muutosrakennustöitä, joista tässä mainittakoon tärkeimmät: kulkutautisairaalan röntgenosasto valmistui vuoden aikana; Marian sairaalan entinen desinfektiorakennus sisustettiin henkilökunnan asunoiksi; tuberkuloosisairaalaan sisustettiin uusi potilasosasto; Kivelän sairaalan paviljonki VI:n sisustaminen korva-, nenä- ja kurkkutautisairaalaan valmistui suurimmaksi osaksi ja sairaalan röntgenosaston muutostyöt aloitettiin; ja Nikkilän sairaalan kahden paviljongin korottaminen yhdellä henkilökunnan asuntoja sisältävällä kerroksella aloitettiin, mutta rakennusaineiden puutteen vuoksi ei työtä voitu saada loppuunsaoritetuksi kertomusvuoden aikana.

Urheilulaitosten korjaus ja kunnossapito oli myös osaston huollettavana ja vaati runsaasti työtä etenkin liitosalueella.

Myös kansakouluja varten suoritettiin muutosrakennustöitä, joista mainittakoon Lapinlahdenkadun 6:ssa sijaitsevan koulutalon uudelleen sisustaminen.

Ryttylän koulukodissa sisustettiin useita uusia asuinhuoneistoja, oppilaskoti Toimela muutettiin asunoiksi, Runeberginkadun 3:ssa sijaitsevan tiilirakennuksen muuttaminen pienasuntotaloksi aloitettiin sekä Herttoniemen keskusperunavarastossa suoritettiin

huomattavia korjauksia. Lisäksi suoritettiin talousarvion ulkopuolelle merkityillä määrärahoilla lukuisia töitä teknillisten laitosten, varsinkin sähkölaitoksen laskuun.

Useat liitosalueella suoritettut muutosrakennustyöt olivat välttämättömiä; mm. järjestettiin poliisivartiotoimistoja varten huoneistoja Oulunkylään, Malmille ja Herttoniemeen. Muutamilla paloasemilla tehtiin muutosrakennustöitä.

Niinkuin viime vuosina yleensä oli uudisrakennustoiminta kertomusvuonnakin vähäistä. Suurin uudisrakennuksista on kulkutautisairaalan ruotsalainen lahjapaviljonki, joka vuoden aikana saatiin rakennetuksi vesikattoon asti ja rapattiin. Ruotsista tulevien tavaralähetysten myöhästymisen vuoksi täytyi työ loppusyksyllä keskeyttää. Sörnäisten sähkölaitoksen suurehko lisärakennus kuului myös rakennusohjelmaan ja vuoden vaihteessa saatiin betonirunko ja muuraustyöt tehdyksi. Vielä rakennettiin vuoden aikana uusi kansakoulurakennus Mellunkylään.

Koskelan 200 puistotaloa saatiin vuoden aikana valmiiksi, osaksi osaston omalla johdolla, osaksi yksityisten urakoitsijain toimesta. Lisäksi rakennettiin vuoden kuluessa pesutupa- ja saunarakennukset sekä tälle alueelle että Toukolan ja Kumpulan puistokyläin. Kymin- ja Limingantien varrelle tulevien kunnallisten asuintalojen rakennustyöt aloitettiin. Vuoden aikana valmistuivat korttelissa n:o 859 b perheasuintalot, jotka tehtiin talorakennusosaston laatimien suunnitelmien mukaan ja sen ylivalvonnan alaisina, mutta ne rakensi yksityinen urakoitsija Helsingin perheasunnot oy:n toimeksiannosta. Yksityinen urakoitsija rakensi myös halkotoimiston toimistotalon Heinolaan sekä 3 sähkölaitoksen muuntaja-asemaa.

Osasto käsitteli 552 diaariin vietyä asiaa ja antoi niistä lausuntoja yleisten töiden lautakunnalle ja muille kunnallisille laitoksille. Niiden yhteydessä laadittiin lukuisia piirustusehdotuksia, joista mainittakoon Snellmaninkadun kansakoulun muutospiirustukset, sähkölaitoksen Malminkadun varrelle suunnitellun uudisrakennuksen luonnokset, tyyppipiirustukset lastentarhoja ja -seimiä sekä paloasemia ja urheilukenttien rakennuksia varten, liitosalueen koulurakennusten, sairaalan henkilökuntain asuinrakennusten, Katajanokan tavara-aseman, satamatyöntekijäin ruokalarakennuksen, halkotoimiston Heinolan konttorin ja poliisitalon pihasiiven korotuksen suunnitelmat, elintarvikekeskuksen muutospiirustukset sekä piirustukset Tervalammelle ja Toivoniemeen rakennettavia asuinrakennuksia, Töölön haarakirjaston uudelleensisustamista sekä useita muuntaja-asemia varten.

Lisäksi osasto laati pää- ja työpiirustuksia vuoden aikana rakenteilla olleita rakennuksia varten.

Mikäli tilaisuutta oli, osasto jatkoi luonnosten laatimista uutta poliisitaloa, Siltasaarelle rakennettavaa sosiaalista virastotaloa, Reijolaan ja Käpylään suunniteltuja perheasuintaloja, valmistavaa poikien ammattikoulua ym. varten. Koska osaston arkkitehtityövoima oli liian harvalukuinen suorittaakseen alituisesti kasvavan työmäärän, täytyi tulevien tarpeiden varalta välttämätöntä suunnittelu- ja selvittelytyötä laiminlyödä juoksevien asiain käsittelyn vuoksi.

Kesälomaa myönnettiin 314 työntekijälle (316 v. 1945) yhteensä 5 468 päivää. Mänttujen lomien aiheuttamat kustannukset nousivat 2 362 226 mk:aan (1 835 562 mk). Sairaslomien kustannukset nousivat 968 877 mk:aan (1 133 739 mk). Hautausapua maksettiin 29 580 mk (30 094 mk). Itsenäisyyspäivän viettämisestä aiheutuneet kustannukset nousivat 98 420 mk:aan (77 034 mk) ja kustannukset reserviharjoituksiin kutsuttujen palkkauksesta 58 505 mk:aan (71 099 mk).

Kustannukset sääntöpalkkaisten viranhaltijain palkkaamisesta nousivat yhteensä 3 324 093 mk:aan ja tilapäisen työvoiman 277 813 mk:aan, yhteensä 3 601 906 mk:aan, edellisenä vuonna 2 591 129 mk:aan.

Lämpötekniikan ylivalvontaan kuului vuoden lopussa 120 erillistä laitosta. Niiden luku lisääntyi 19:llä, käsittäen 39 kattilaa, joiden yhteinen tulipinta oli 432 m². Lisäys johtuu yksinomaan vuoden alussa tapahtuneen alueliitoksen sekä Helsingin makasiini oy:n kunnallistamisen johdosta. Kattilain lisäys oli 18.8 %, mutta tulipinnan lisäys vain 9.0 %, koska nämä uudet kattilat ovat normaalisia keskuslämmityskattiloita. Kattilat jakaantuivat laatunsa puolesta seuraavasti:

		Tulipinta, m ² ,		
		Luku	yhteensä	keskimäärin kattilaa kohden
<i>Höyrykattilat</i>				
Korkeapaine kattilat,	työpaine > 0.5 kg/cm ²	19	1 325	69.7
Matalapaine kattilat,	työpaine < 0.5 kg/cm ²	94	1 765	18.8
	Yhteensä	113	3 090	27.3
<i>Lämminvesikattilat</i>		142	2 160	15.2
	Kaikkiaan	255	5 250	20.6

Vuoden kuluessa suoritetuista tärkeimmistä tehtävistä mainittakoon seuraavat: Kruunuvuorenkadun 11:ssä asennustöitä valvottiin ja niiden lopputarkastus suoritettiin; Koskelan pikatalojen saunan sekä kaupungin sähkölaitoksen ruokalarakennuksen saniteettilaitteiden työselitys laadittiin, hankintatarjouksia tarkastettiin, työtä valvottiin ja lopputarkastus suoritettiin; kulkutautisairaalan uuden tarkkailuosaston sekä Nikkilän sairaalan paviljonkien n:o 4 ja 8 saniteettilaitteiden hankintatarjouksia tarkastettiin ja työtä valvottiin; Kivelän sairaalan korva-, nenä- ja kurkkutautien osaston saniteettilaitteiden hankintatarjouksia tarkastettiin, työtä valvottiin ja lopputarkastus suoritettiin; sekä Heinolassa olevan halkotoimiston rakennuksen saniteettilaitteiden työselitys laadittiin.

Edellisten lisäksi suoritettiin useita suurehkoja uudis- ja muutostöitä, esim. kulkutautisairaalan röntgenosaston ja Marian sairaalan poliklinikan laajentaminen, sekä lukuisia alustavia suunnitelmia yhteistyössä osaston arkkitehtien kanssa.

Polttoainekulutusta koskevasta tilastosta selviää, että lämpötekniikan valvonnan alaisissa laitoksissa kulutettiin kertomusvuonna 86 096 m³ halkoja, 316 m³ turvetta ja 3 353.6 tonnia koksia eli yhteensä koksiksi redusoituna 15 910.7 tonnia. Edelliseen vuoteen verrattuna lisääntyi kulutus 2 517.4 tonnia. Entisen makasiini oy:n ja liitosalueella sijaitsevien laitosten aiheuttama lisäys oli n. 1 400 tonnia, joten muut syyt aiheuttivat 1 100 tonnin lisäyksen. Polttopuut olivat useissa laitoksissa halkaisemattomia ja aivan tuoreita, mikä on varsin epäedullista tavallisissa valurautaisissa keskuslämmityskattiloissa. Valinnan varaa ei kuitenkaan ollut, sillä laitosten oli pakko ottaa vastaan sellaisia puita, joita halkotoimisto kulloinkin voi toimittaa. Koksi oli laadultaan huonoa, murskaista ja kosteaa, mikä seikka tuntuvasti lisäsi polttoainekulutusta. Tässäkään suhteessa ei ollut valinnan varaa.

Katurakennusosasto

V:n 1946 alussa tapahtuneen esikaupunkiliitoksen takia laajeni osaston toiminta-alue suuresti. Osastolle kuuluvien tehtävien valvonnan tehostamiseksi sekä paremman yhteyden aikaansaamiseksi yleisön ja osaston välille, perustettiin liitosalueelle kaksi piirikonttoria, toinen Malmille Hämeentien 25:een ja toinen Haagaan Asematien 38:aan. Näiden piirikonttorien henkilökunnan muodostivat piiri-insinööri ja yksi toimistoapulainen. Kaupungille siirtyi esikaupunkiliitoksen kautta liitosalueen entisille kunnille kuuluneet tehtävät, joista katurakennusosastolle tuli teiden ja viemäreiden kunnossapito siellä, missä kunta oli niistä aikaisemmin huolehtinut. Täten joutui osaston tehtäväksi teiden kunnossapito Kulosaareissa, Oulunkylän entisen kunnan alueella ja Haagassa, kun taas Helsingin maalaiskunnan alueella ei ollut yhtään kunnan kunnossapidettäväksi kuulunutta yleistä tietä. Samaten joutuivat osaston kunnossapidettäväksi Kulosaaren ja Haagan viemärit. Liitosalueella olevat maantiet, yhteensä n. 49.4 km, joutuivat maantiejatkeina osaston hoitoon valtiolta saatavaa korvausta vastaan. Näistä oli osasto aikaisemmin pitänyt kunnossa n. 11.5 km valtion kanssa tehtyjen sopimusten mukaan. Lisäksi piti osasto kaupunginhallituksen päätöksen mukaan kunnossa ne liitosalueen tiet, jotka joutuivat raskaan linja-autoliikenteen alaisiksi, samoin joutuivat osaston hoitoon liitosalueen yleiset urheilukentät.

Henkilökunta. Katurakennusosaston muodostivat katurakennuspäällikkö, apulaiskaturakennuspäällikkö, toimistoinsinööri, 7 piiri-insinööriä, 13 insinööriä, 3 ylimääräistä apulaisinsinööriä, 2 kemistiä, 6 mittausteknikkoa, 1 ylimääräinen mittausteknikko, 5

piirtäjää, 2 laboraattoria, osastonkamreeri, 15 toimistoapulaista, 4 ylimääräistä toimistoapulaista, tilapäinen toimistoapulainen, ylikonemestari, asemakonemestari ja 7 konemestaria. Näistä oli vuoden alussa avoinna: 4 insinöörin virkaa, 1 ylimääräisen insinöörin virka, 1 mittausteknikon virka, 2 toimistoapulaisenvirkaa ja 1 konemestarin virka. Ylimääräisistä apulaisinsinöörin viroista vakinaistettiin kaksi 20 palkkaluokan virkaa ja kolmas korotettiin 21 palkkaluokkaan maaliskuun 1 p:stä 1946 alkaen. Kertomusvuoden aikana erosi osaston palveluksesta 5 insinööriä, 2 kemistiä, 2 mittausteknikkoa, 2 piirtäjää, 1 laboraattori, 1 toimistoapulainen, 1 tilapäinen toimistoapulainen, mikä virka sitten lakautettiin vuoden vaihteessa, sekä 1 konemestari. Osaston palvelukseen tuli ulkopuolelta 4 insinööriä, 1 kemisti, 2 mittausteknikkoa, 1 laboraattori, joka astui palvelukseen vasta v. 1947, 3 toimistoapulaista, joista 1 astui palvelukseen tammikuun 1 p:nä 1947, sekä 2 konemestaria. Kertomusvuoden lopussa oli osastolla avoinna 6 insinöörin, 1 kemistin, 1 mittausteknikon, 2 piirtäjän ja 1 toimistoapulaisen virka.

Välitöntä työnjohtoa varten oli osaston työmailla v:n 1946 alussa 69 rakennusmestaria ja 6 työnjohtajaa sekä 4 tuntikirjuria. Kertomusvuoden aikana siirtyi heistä pois 8 rakennusmestaria ja 1 uusi rakennusmestari otettiin, joten v:n 1946 lopussa oli osaston palveluksessa 62 rakennusmestaria ja 6 työnjohtajaa sekä 4 tuntikirjuria. Sitäpaitsi oli osaston palveluksessa puhdistuslaitoksilla 3 koneenkäyttäjää ja Nikkilän puhdistuslaitoksessa 1 puhdistuslaitoksen hoitaja.

Osaston kirjoissa olleiden työntekijöiden lukumäärän pieneneminen, joka alkoi v. 1945, jatkui koko kertomusvuoden. Kirjoissa olleiden työntekijäin lukumäärä oli suurimmillaan, 1 303, tammikuun alussa ja pienimmillään, 1 060, joulukuun lopussa. Työssä olleiden työntekijäin lukumäärä oli suurin, 1 200, tammikuun lopussa ja pienin 663, heinäkuun puolivälissä. Sotavammaisia, jotka saivat reserviläispalkkaa, oli vuoden alusta huhtikuun loppuun 3 ja sen jälkeen 2.

Vuosilomaa oli osaston työntekijöillä yhteensä 23 980 työpäivää. Varsinaisena lomaaikana, toukokuun 1 p:n ja syyskuun 30 p:n välisenä aikana, oli lomalla olleiden keskimäärä 181 ja suurin 472, heinäkuun 14—20 p:n välisenä aikana.

Sairautapausten aiheuttamilla sairauslomilla oli vuoden aikana keskimäärin 78 työntekijää. Alle keskimäärän oli sairauslomalla olleita toukokuun alusta lokakuun alkuun ja lokakuun puolivälistä joulukuun puoliväliin. Sairauslomia oli eniten tammi—huhtikuun välisenä aikana, jolloin sairauslomalla olleiden keskimäärä oli 94. Prosenteissa laskettuna oli sairauslomalla olleita kirjoissa olevasta vahvuudesta 6.5 % (7.6 % v. 1945) sekä työssä olevasta vahvuudesta 7.5 % (9.1 %).

Työntekijäin keski-ikä oli 46 (42).

Tapaturmien kokonaismäärä oli 175 eli 16.9 % (19.8 %) työssä olleiden työntekijöiden keskimäärästä, joka oli 1 036. Tapaturmien aiheuttamia poissaoloja oli 0.65 % (0.74 %) laskettuna keskimääräisen työntekijäluvun mukaisesta, säännöllisten työpäivien luvusta, säännöllisiä työpäiviä oli v. 1946 302.

Eläkkeelle siirtyi kertomusvuoden aikana 35 työntekijää.

Osastolle tuli kaikkiaan 745 kirjelmää, joista 297 oli yleisten töiden lautakunnan lähettämiä, 86 kaupunginhallituksen, 35 kaupungininsinöörin tai muiden rakennustoimiston osastojen, 177 kaupungin eri laitosten, 31 valtion virastojen, 8 vieraiden kuntien ja 111 yksityisten liikkeiden tai yksityishenkilöiden lähettämiä.

Osastolta lähetettiin kaikkiaan 1 376 kirjelmää, joista 295 lausuntoa tai esitystä yleisten töiden lautakunnalle, 275 kaupungininsinöörille tai rakennustoimiston muille osastoille, 269 kaupungin muille laitoksille, 20 valtion virastoille, 8 muille kunnille sekä 509 yksityisille henkilöille tai liikkeille.

Saapuneita laskuja oli 4 541 ja lähetettyjä laskuja 537. Lisäksi vietiin kirjoihin 53 päivätyölistojen viikkoyhdistelmää ja 53 tarveainevaraston laskua sekä tehtiin kuukausittain laskut katurakennusosaston varastoistaan ostamista tarveaineista. Sairasavustusten maksumääräyksiä oli 1 549, lopputilejä 271, vuosilomia 907, reserviläispalkkoja 46, hautausavustuksia 19, muita ylimääräisiä maksuja 11, tapaturmailmoituksia 175 sekä eläkeselvityksiä 35.

Toimistossa laadittiin 145 piirustusta. Muualta tulleita piirustuksia oli 210. Viemäri-ilmoituksia tonttikarttoja varten annettiin 33 ja vesijohtolaitosta varten 139.

Katujen ja teiden kunto oli edellisinä vuosina vallinneen tarveaineiden ja työvoiman puutteen takia päässyt suuresti huononemaan. Kertomusvuonna haittasi asfaltin ja as-

falttiemulsioon puute edelleenkin katujen ja teiden kunnossapitoa. Asfalttiemulsiota, jota osasto ennen sotaa käytti teiden korjaukseen ja kunnossapitoon vuosittain n. 300—350 tonnia, saatiin v. 1946 käytettäväksi vain 226,6 tonnia. Tästä syystä ja koska useana vuonna ei oltu saatu emulsiota ollenkaan käytettäväksi, voitiin emulsiopitteisillä teillä suorittaa etupäässä vain kuoppien korjausta, eikä emulsioteiden pintakäsittelyä voitu suorittaa kuin vähäisessä määrässä. Emulsiopintaa korjattiin n. 50 000 m². Kestopäällystystä saatiin myöskin jonkun verran käytettäväksi ja suoritettiin sillä etupäässä tällä aineella päällystettyihin katuihin kaivettujen kanavain kohtien päällystämistä, jota tehtiin 4 970 m². Myöskin käytettiin paikkaustöissä, kuten edellisenäkin vuonna, padassa kuumennettua vanhaa emulsiopäällystystä. Tällä tavalla korjattiin n. 3 000 m². Katujen ja teiden päällystysten uusimista ei voitu suorittaa.

Katujen, teiden ja yleisten paikkojen korjauksiin ja kunnossapitoon entisellä kaupunkialueella oli talousarviossa varattu 16 350 000 mk ja liitosaluetta varten vastaavasti 3 220 000 mk eli yhteensä 19 570 000 mk. Ylitysoikeutta myönnettiin 1 289 660 mk. Kustannukset nousivat yhteensä 20 859 660 mk:aan jakautuen seuraaviin eriin: kanta-Helsingin katujen ja yleisten paikkojen korjaus 6 405 537 mk, teiden korjaus 4 378 877 mk, maantiejatkeiden kunnossapito 136 995 mk, sopimukseen perustuva yksityisten katuosuuksien kunnossapito Hämeentiellä 24 266 mk, kaupungin katuosain viereiset kaiteet 789 120 mk, katukilpien uudistus 95 414 mk, mittaukset ja tutkimukset 793 301 mk ja täytemaan vastaanotto 524 182 mk sekä liitosalueen katujen ja teiden korjaus 1 991 216 mk, maantiejatkeiden kunnossapito 4 999 284 mk, katukilpien uudistus 34 mk ja mittaukset ja tutkimukset 721 434 mk.

Liikennejärjestelyyn sekä katujen ja teiden päällystysten uusimiseen kaupunginhallituksen määräyksen mukaan oli talousarviossa varattu 202 000 mk. Edellisistä vuosista siirtyneitä määrärahoja oli 806 498 mk. Päällystysten uusimista ei suoritettu ensinkään. Liikennejärjestelyistä johtuneet kustannukset olivat 102 025 mk, joten v:een 1947 siirtyi käyttämättöminä 906 473 mk.

Tielaboratoriossa suoritettiin katujen ja teiden päällystysten korjaamiseen käytettyjen asfalttiemulsioiden ja kestopäällysteiden tutkimuksia jatkuvaa laatutarkkailua silmällä pitäen. Muista tutkimuksista mainittakoon kaupungin omistamilta mailta otettujen hiekka- ja maanäytteiden tutkimusten jatkaminen, mikä työ aloitettiin jo v. 1945. Näiden tutkimusten tarkoituksena oli selvittää missä määrin kaupungin omilta mailta olisi saatavissa rakennustarkoituksiin sopivia maalajeja. Sitäpaitsi tutkittiin laboratoriossa pari maalajinäytettä silmällä pitäen niiden sopivaisuutta verkkopallokenttien rakentamiseen sekä Arabian tehtaan valmistamia suojateiden merkintään tarkoitettuja klinkkerilaattoja. Laboratorion henkilökunta vaihtui kertomusvuoden aikana kokonaisuudessaan, joten laboratorio joutui aloittamaan toimintansa v. 1947 alusta kokonaan uusitun henkilökunnan hoitamana.

Kanta-Helsingin katujen, teiden ja yleisten paikkojen puhtaanapitokustannukset olivat kertomusvuonna 20 747 500 mk ja liitosalueen vastaavat kustannukset 800 000 mk. Katuvalaistuskustannukset nousivat kanta-Helsingin osalta 7 363 454 mk:aan ja liitosalueen osalta 1 162 872 mk:aan. Yleisten vesipostien ja suihkukaivojen kustannukset nousivat 392 021 mk:aan.

Menoarvioon sisältyvillä tai edellisistä vuosista siirtyneillä määrärahoilla suoritettiin seuraavia katu- ja tierakennustöitä: Leppäsuon tasoitustyöt aloitettiin 1 054 764 mk:n kustannuksin; Reijolan asuntoalueen katutöiden jatkamiseen käytettiin 1 299 619 mk; Vähä-Huopalahden ylitse rakennettavan sillan työt aloitettiin, mitkä työt etupäässä käsittivät vesijohdon siirron, väliaikaisen kävelysillan rakentamisen ja syväsalaojituksen, ja niistä oli kustannuksia 3 455 891 mk; edellisenä vuonna aloitettu Sysmänkujan tasoitustyö lopetettiin ja siihen käytettiin 1 036 541 mk; Hämeentien tasoitusta korttelin n:o 919 kohdalla jatkettiin 73 680 mk:n kustannuksin; Kimmon- ja Koskelantien välisen Turson tien tasoitusta jatkettiin 131 847 mk:n kustannuksin ja Mäkelänkadun ja Turson tien välisen Koskelantien pohjoispuolen tasoitukseen käytettiin 295 523 mk; Limingantie rakennettiin Sofianlehdonkadulle saakka 181 870 mk:n kustannuksin ja Sofianlehdonkadun leventämiseen käytettiin 1 853 947 mk; Toukolantien töitä jatkettiin tasoittamalla kävelytie Toukolan puistokylää varten kustannusten noustessa 72 115 mk:aan; Oulunkylän- ja Käpylääntien risteyksessä olevan puistikon tasoitukseen käytettiin 89 226 mk; Pitäjänmäen teollisuusalueen katutöitä jatkettiin 9 346 429 mk:n kustannuksin; Tuomarin-

kylän omakotialueen katujen tasoitus aloitettiin ja siihen käytettiin 1 670 815 mk; Pakilan omakotialueen katujen tasoitusta jatkettiin ja työ saatiin melkein valmiiksi kustannusten ollessa 1 292 454 mk; Pirkkolan omakotialueen katujen tasoitukseen käytettiin 741 832 mk; Maunulan asuntoalueen katuverkoston laajentamiseen käytettiin 5 534 420 mk; Hertonien asuntoalueen katujen rakentamista jatkettiin 3 074 022 mk:n kustannuksin; sekä Ilmatar ja sotka nimisen patsaan jalusta valmistettiin 168 254 mk:n kustannuksin.

V:n 1947 talousarvioon sisältyvillä ennakkomäärärahoilla aloitettiin kadun tasottaminen Mannerheimintieltä korttelin n:o 623 luoteispuolelle (Lehtikuusitie), kustannukset olivat 808 269 mk, sekä maanhankintalain kaupungille aiheuttamia tietöitä Laajalahden alueella, johon käytettiin 7 114 190 mk. Kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämällä määrärahalla suoritettiin Mechelininkadun ratsastustien muuttaminen polkupyörätieksi korttelin n:o 508 kohdalla, kustannukset olivat 155 000 mk.

Kaikkiaan oli katu- ja tietoihin käytettävissä v:n 1946 ja aikaisempien vuosien talousarvioissa myönnettyjä määrärahoja 81 065 990 mk sekä eräitä konehankintoja ja kaupungin sitoumuksia varten 2 557 393 mk, v:n 1947 talousarvioon merkittyjä ennakkomäärärahoja 32 960 000 mk sekä kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä varoja 155 000 mk eli yhteensä 116 738 383 mk. Talousarvioihin merkityistä määrärahoista käytettiin 31 373 284 mk ja ennakkomäärärahoista 7 922 459 mk sekä kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä varoja 155 000 mk eli yhteensä 39 450 743 mk.

Talousarviossa oli varattu 6 000 250 mk kanta-Helsingin ja 500 000 mk liitosalueen viemäreiden korjaukseen ja kunnossapitoon. Kustannukset nousivat kanta-Helsingin osalta 4 350 333 mk:aan, mistä 4 187 032 mk viemäreiden kunnossapidosta, 71 436 mk täydennystöistä, 11 615 mk viemäreiden huuhtelusta ja 80 250 mk putkivalimon vuokrasta, sekä liitosalueen osalta 262 609 mk:aan eli yhteensä 4 612 942 mk:aan.

Puhdistuslaitosten kustannuksiin oli menoarviossa varattu 5 917 140 mk. Määrärahaa oikeutti kaupunginvaltuusto tammikuun 22 p:nä 1947 ylittämään työpalkkojen nousun ja tarveaineiden kallistumisen sekä Rajasaaren puhdistuslaitoksen lietejohtojen uusimisen tähden 326 529 mk. Menot olivat yhteensä 7 817 490 mk, jakaantuen seuraavasti: Alppilan puhdistuslaitoksen käyttökustannukset 119 429 mk sekä korjauskustannukset 51 186 mk; Nikkilän puhdistuslaitoksen käyttökustannukset 143 980 mk sekä korjauskustannukset 14 218 mk; Savilan pumppuaseman käyttökustannukset 478 773 mk, korjauskustannukset 49 009 mk sekä varsinaisen henkilökunnan palkkaus 144 024 mk; Rajasaaren puhdistuslaitoksen käyttökustannukset 2 832 600 mk, korjauskustannukset 482 302 mk, tontin vuokra 31 500 mk sekä varsinaisen henkilökunnan palkkaus 689 522 mk; ja Kyläsaaren puhdistuslaitoksen käyttökustannukset 1 775 323 mk, korjauskustannukset 229 710 mk, tontin vuokra 35 640 mk sekä varsinaisen henkilökunnan palkkaus 740 275 mk. Tuloja oli Alppilan, Rajasaaren ja Kyläsaaren puhdistuslaitoksista yhteensä 2 375 082 mk jakaantuen seuraavasti: Alppilan puhdistuslaitos, lietteestä 810 mk; Rajasaaren puhdistuslaitos, kaasusta 1 218 591 mk ja lietteestä 193 120 mk; sekä Kyläsaaren puhdistuslaitos, kaasusta 826 121 mk ja lietteestä 136 440 mk. Talousarviossa oli tulot arvioitu 2 000 000 mk:ksi.

Alppilan puhdistuslaitoksen puhdistusteho oli hyvä. Hiekanerottimeen ja saostuskaivoihin jäi saostuvista aineista 91.6 %. Viiden vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan oli mekaanisen osaston puhdistusteho keskimäärin 55.6 %, biologisen suodattimen 76.6 % ja koko laitoksen 90.6 %. (Arvot ovat 8 kuukauden keskiluvut.) Huomattavimmat korjaustyöt olivat lietelavojen puuseinien ja lietekourujen sekä vesimittarikaivon kannen uusiminen.

Nikkilän puhdistuslaitoksen puhdistusteho oli myös hyvä. Saostuskaivoihin jäi saostuvista aineista 97.7 %. Huomattavin korjaustyö oli katon kunnostaminen ja tervaus.

Savilan pumppuasemalla pumputtiin vuoden aikana Rajasaaren puhdistuslaitokseen 2 383 530 m³ likavettä ja Töölönlahteen sadevesisäiliön kautta 25 850 m³ sadevettä eli yhteensä 2 409 380 m³. Sähkövirran kokonaiskulutus oli 166 130 kWh. Viemäriverden pumppuaminen maksoi 28 penniä/m³. Huomattavin korjaustyö oli hiekanerotinrakennuksen kunnostaminen ja tervaus.

Rajasaaren puhdistuslaitokseen tuli likavettä gravitatiojohdoissa 2 658 570 m³ ja Savilasta pumputtiin 2 383 530 m³. Likavettä puhdistettiin mekaanisesti 5 042 100 m³ ja biologisesti 3 258 200 m³. Saostuvista aineista jäi saostuskaivoihin 95.6 %. Viiden vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan oli saostuskaivojen puhdistusteho

keskimäärin 37.9 % ja biologisen osaston keskimäärin 84.9 %. Huomioonottaen laitokseen pumpputun kokonaisvesimäärän, josta osa puhdistettiin vain mekaanisesti, oli laitoksen kokonaispuhdistusteho 71.4 %. Laitos oli ylikuormitettu. Mekaanisesti puhdistetun veden viiden vuorokauden biokemiallinen hapenkulutus oli keskimäärin 122 mg/ltr ja biologisesti puhdistetun veden 18 mg/ltr. Laitoksesta mereen johdetun veden viiden vuorokauden biokemiallinen hapenkulutus oli keskimäärin 58 mg/ltr.

Laitoksen kaasuntuotanto oli 385 641 m³, mistä määrästä toimitettiin kaasulaitokselle 267 537 m³ ja autojen polttoaineeksi 82 096 m³. Loppuerä käytettiin lämmitykseen ja laboratorion tarpeisiin. Kaasun toimittaminen autojen polttoaineeksi päättyi maaliskuun 31 p:nä 1946. Lannoitusaineeksi myytiin märkää lietettä 1 780 m³ ja kuivunutta lietettä 3 332.5 m³.

Sähköä kulutettiin 465 903 kWh. Polttopuita käytettiin laitoksen lämmitykseen 1 639 m³ ja koksia 23.1 tonnia. Laitoksen kustannukset, huomioonottamatta korkoja ja kuoletusta, olivat 4 035 924 mk. Puhdistettua vesikuutiometriä kohden tekee tämä 80 p. Ottaen huomioon laitoksen tulot, olivat kustannukset 2 624 213 mk eli 52 p. puhdistettua vesikuutiometriä kohden.

Rajasaaren puhdistuslaitoksen ja Savilan pumppuaseman yhteiset kustannukset olivat 4 707 730 mk. Puhdistettua vesikuutiometriä kohden tekee tämä 93 p. Ottaen huomioon Rajasaaren tulot olivat yhteiset kustannukset 3 296 019 mk eli 65 p. puhdistettua likavesikuutiometriä kohden.

Huomattavimmat korjaustyöt olivat saostuskaivojen rikkisyöpyneiden lietejohtojen uusiminen sekä kaupungin kaasuverkkoon johtavan kaasujohdon korjaus.

Kyläsaaren puhdistuslaitoksessa puhdistettiin vuoden aikana likavettä mekaanisesti 2 609 938 m³ ja biologisesti 2 066 292 m³. Saostuvista aineista jäi laitokseen keskimäärin 85.8 %. Viiden vuorokauden biokemiallisen hapenkulutuksen mukaan oli mekaanisen osaston puhdistusteho 38.9 % ja biologisen puolen eri osastojen 89.8—93.0 %. Laitoksen kokonaispuhdistusteho oli 84.0 %, laskettuna laitokseen pumpputulle kokonaisvesimäärälle, josta osa puhdistettiin vain mekaanisesti. Laitos oli ylikuormitettu. Mekaanisesti puhdistetun veden viiden vuorokauden biokemiallinen hapenkulutus oli keskimäärin 195 mg/ltr ja biologisesti puhdistetun veden eri biologisissa osastoissa 14—20 mg/ltr. Laitoksesta mereen johdetun veden viiden vuorokauden biokemiallinen hapenkulutus oli keskimäärin 53 mg/ltr.

Laitoksen kaasuntuotanto oli 235 396 m³, mistä määrästä toimitettiin kaasulaitokselle 208 044 m³ ja autojen polttoaineeksi 27 352 m³. Kaasun luovuttaminen autoille päättyi maaliskuun 31 p:nä 1946. Lannoitusaineeksi myytiin kuivunutta lietettä 2 984.5 m³.

Sähköä kulutettiin 520 191 kWh. Polttopuita käytettiin laitoksen lämmitykseen 1 005 m³ ja koksia 38.7 t. Kaasua käytettiin 1 774 m³. Laitoksen kustannukset, huomioonottamatta korkoja ja kuoletusta, olivat 2 780 948 mk. Puhdistettua vesikuutiometriä kohden tekee tämä 107 p. Ottaen huomioon laitoksen tulot olivat kustannukset 1 818 387 mk eli 70 p. puhdistettua vesikuutiometriä kohden.

Huomattavimmat korjaustyöt olivat voimakoneiden ja pumppujen sekä kaasun talteenottolaitteiden ja lietelavojen korjaukset.

Menoarvioon sisältyvillä tai edellisistä vuosista siirtyneillä määrärahoilla suoritettiin seuraavia viemäritöitä: kokoojajohdon rakentamista Vuorimiehenkadulta Kauppatorille jatkettiin 2 039 183 mk:n kustannuksin; kokoojajohdon rakentamiseen Hietalahdesta Merisatamaan, joka aloitettiin edellisenä vuonna, käytettiin 2 840 698 mk; edellisenä vuonna aloitettu Sysmäkujan viemärin v:n 1946 rakentamiskustannukset nousivat 451 798 mk:aan; Reijolan asuntoalueen viemäritöihin käytettiin 2 094 347 mk; korttelin n:o 804 kuivattamiseen käytettiin 83 217 mk; Hämeentien viemärin rakentaminen Somerontien ja Toukolantien välisellä osalla aloitettiin 24 452 mk:n kustannuksin; Tervasaaren puhdistuslaitoksen louhintatöitä jatkettiin 2 387 030 mk:n kustannuksin; Meilahden viemäriolojen järjestelyyn kirjattiin kustannuksia 338 mk; Marttilan omakotialueen viemärintä jatkettiin ja käytettiin työhön 6 196 039 mk; Pitäjänmäen teollisuusalueen viemärityöt olivat edelleen käynnissä ja käytettiin niihin 3 100 980 mk; Vähä-Huopalahden tulevalle puhdistuslaitokselle Pirkkolasta johtavan kokoojajohdon rakentaminen aloitettiin 1 623 057 mk:n kustannuksin; Pirkkolan omakotialueen viemäreiden rakentamiseen käytettiin 1 738 mk; Maunulan asuntoalueen viemäriverkoston laajentamiseen käytettiin 5 130 123 mk; Herttoniemen läntisen asuntoalueen viemäritöitä jatkettiin

3 626 318 mk:n kustannuksin; sekä vanhojen rikkiinäisten viemäreitten uusimisia suoritettiin monessa paikassa, mistä työstä oli kustannuksia 9 817 863 mk.

V:n 1947 talousarvioon sisältyvällä ennakkomäärärahalla suoritettiin Ruohotieltä Vantaaseen johtavan viemäriojan syventämistä 352 746 mk:n kustannuksin ja kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämällä varoilla viemärin rakentaminen Läntiseltä rantatieltä Linnankoskenkadulle korttelin n:o 511 kohdalle, kustannukset olivat 277 585:10 mk.

Kaikkiaan oli viemäri uudistustöitä ja viemäreiden uusimista varten käytettävissä v:n 1946 ja aikaisempien vuosien talousarviossa myönnettyjä määrärahoja 139 918 537 mk, v:n 1947 talousarvioon sisältyvää ennakkomäärärahaa 850 000 mk ja kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä varoja 350 000 mk eli yhteensä 141 118 537 mk. Talousarvioihin merkityistä määrärahoista käytettiin 39 417 182 mk, ennakkomäärärahoista 352 746 mk ja kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämistä varoista 277 585 mk eli yhteensä 40 047 513 mk.

Kanta-Helsingin urheilulaitteiden korjausta ja kunnossapitoa varten oli v:n 1946 talousarviossa myönnetty 4 140 000 mk, ylitysoikeutta myönnettiin 345 196 mk ja kaupunginhallituksen käyttövaroista 35 789 mk. Käytettävänä oli siis kaikkiaan 4 520 985 mk. Liitosalueen urheilulaitteiden korjausta ja kunnossapitoa varten oli talousarviossa varattu 2 000 000 mk ja kaupunginhallituksen käyttövaroista myönnettiin 1 757 mk. Käytettävissä oli siis liitosalueen urheilulaitteiden korjausta ja kunnossapitoa varten 2 001 757 mk ja vastaavasti koko kaupunkialueen 6 522 741 mk. Kustannukset jakaantuivat kanta-Helsingin osalta seuraavasti: urheilukentät 1 720 171 mk; Töölön pallokentät 508 160 mk; Käpylän ravirata ja pallokentät 391 655 mk; velodromin rata ja kentät 86 030 mk; maratonrata 41 410 mk; hiihto- ja kelkkamäet 562 650 mk; Kaisaniemen verkkopallokentät 45 019 mk; Mustikkamaan juhla kenttä 37 760 mk; maaluistinradat 968 198 mk; pesäpallokentät 30 252 mk; Laakson ja Ruskeasuon ratsastuskentät ja -tiet 29 945 mk; vedenkulutus kenttien kastelua ja kahlaamoa varten 34 454 mk; Talin laukkarata 14 985 mk; maastorata 9 926 mk; ja Lammassaaren urheilukenttä 40 369 mk; sekä liitosalueen osalta: urheilukentät 1 263 539 mk; kelkkamäet 193 872 mk; Lauttasaaren pujottelumäki 14 252 mk; ja luistinradat 530 094 mk.

V:n 1946 tai aikaisempien vuosien talousarvioihin sisältyvillä määrärahoilla suoritettiin seuraavia urheilulaitteiden uudistuksia: Herttoniemen hyppyrimäen valaistuslaitteet ja sille johtavan polkutien rakentaminen saatiin melkein valmiiksi 137 355 mk:n kustannuksin; Alppilan pujottelumäelle rakennettiin lähtölava 32 345 mk:n kustannuksin; Suomenlinnan luistinradan valaistuslaitteisiin käytettiin 2 331 mk; Vallilan urheilukentän viereisen leikkikentän tasottaminen luistinrataa varten aloitettiin ja siihen käytettiin 151 042 mk; pienoislustinratojen pukusuojia rakennettiin 3 kpl 233 244 mk:n kustannuksin; maastoradan rakentamista jatkettiin ja käytettiin siihen 6 632 mk; pallokentän pelialueen n:o 3 ja 6 salaojitustöitä jatkettiin 33 789 mk:n kustannuksin; jääkiekkoalueen aitoihin ja valaistuslaitteisiin käytettiin 6 600 mk; pienoislustinratojen pukusuojien valaistuslaitteiden rakentamiseen käytettiin 2 774 mk; Kaisaniemen verkkopallokenttien laajentaminen aloitettiin 708 375 mk:n ja Soratien rakentamista velodromilta Käpylän raviradalle jatkettiin 19 750 mk:n kustannuksin; uimastadionilla suoritettiin kunnostamistöitä 1 882 mk:n kustannuksin.

Näiden töiden lisäksi suoritettiin liitosalueella seuraavia urheilulaitteiden uudistustöitä: Haagan leikkikentän laajentaminen ja kunnostaminen urheilukentäksi aloitettiin ja työhön käytettiin 439 001 mk; Tapanilan urheilukentän rakentamista jatkettiin 236 528 mk:n kustannuksin; Munkkiniemen urheilukentän kunnostamiseen käytettiin 387 099 mk; Lauttasaaren Pyrinön kentän laajentamistyöt aloitettiin, kustannusten ollessa 26 0692 mk, ja kelkkamäkien rakentamiseen liitosalueelle käytettiin 81 853 mk.

Edellisten töiden lisäksi käytettiin kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä varoja leikkikentän rakentamiseen Maunulaan 119 180 mk.

Kaikkiaan oli v. 1946 ja aikaisempien vuosien talousarviossa myönnettyjä varoja urheilulaitteiden uudistustöitä varten 10 441 551 mk, joista käyttöoikeutta ei ollut myönnetty 3 705 000 mk:lle. Käytettävissä oli siis 6 736 551 mk talousarviossa varattuja määrärahoja ja 260 000 mk kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä varoja eli yhteensä 6 996 551 mk. Näistä käytettiin talousarvioihin merkittyjä määrärahoja 2 741 299 mk ja kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä varoja 119 180 mk eli yhteensä 2 860 479 mk.

Paitsi edellä mainittuja töitä suoritettiin v:n 1946 talousarvioon merkityillä määrärahoilla Oulunkylän siirtolapuutarhan leikkikenttien, teiden ja uimarannan kunnostamista, kustannusten ollessa 309 919 mk, josta 265 499 mk oli käytetty jo v. 1945, ja aloitettiin Pakilan siirtolapuutarhan perustamistyöt, johon käytettiin 2 360 729 mk. Aikaisemmilta vuosilta siirtyneillä varoilla suoritettiin kunnostamistöitä Erottajan väestönsuojassa 81 737 mk kustannuksin.

Kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämällä varoilla suoritettiin Tempeli-aukion kalliosuojan sisustamistöitä kaupunginarkiston käyttöön 281 029 mk:n kustannuksin; Suojahaudan täyttäminen Alppikadun 1:n pihalla 5 000 mk:n kustannuksin; Herttoniemen siirtolapuutarhan salaojituksen kunnostamistöitä 199 040 mk:n kustannuksin; Senaatintorin väestönsuojan Unioninkadun puoleisen sisäänkäytävän sulkeminen, johon käytettiin 216 690 mk, sekä väestönsuojelulaitteiden poistamista eräistä tunneleista, johon käytettiin 20 513 mk.

V:n 1947 menoarvioon sisältyvillä ennakkomäärärahoilla suoritettiin Marjaniemen siirtolapuutarhan kuntoonpanotöitä 334 233 mk:n kustannuksin.

Sitäpaitsi suoritettiin osasto kiinteistötoimiston määrärahoilla Vallilan siirtolapuutarhan siltojen uusimisen, mistä oli kustannuksia 10 785 mk, sekä Pakilan lyijymalmilöydön tutkimistöitä, joiden kustannukset nousivat 478 543 mk:aan.

Kaikkiaan oli näitä erinäisiä töitä varten käytettävissä kertomusvuoden talousarvioon sisältyviä määrärahoja 5 016 146 mk, kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä varoja 940 513 mk, v:n 1947 talousarvioon sisältyviä ennakkomäärärahoja 335 000 mk sekä kiinteistötoimiston maksamia laskuja 586 327 mk eli yhteensä 6 877 986 mk. Näistä käytettiin vastaavasti 2 752 385 mk, 722 272 mk, 334 233 mk ja 586 327 mk eli yhteensä 4 395 218 mk. Varatöitä suoritettiin keväällä 1946 n. kuukauden ajan ja niitä varten osoitetusta 10 000 000 mk:n määrärahasta käytettiin 44 449 mk. Varatöihin oli määrä ottaa 250 miestä, mutta niihin ilmoittautuneiden luku nousi enimmillään ollessaan 14 miehene.

Edellä mainittujen töiden lisäksi osasto suoritti töitä tilauksesta kaupungin muille laitoksille, Helsingin puhelinyhdistykselle ja yksityisille laitoksille ja henkilöille, mm. vesijohtotunnelin louhinnan Käpylästä Haagaan, Toukolan, Kumpulan ja Koskelan puistokytien tie-, viemäri- ja vesijohtotyöt, katu- ja viemäritöiden yhteydessä suoritettava, vesijohto- ja kaasujohtokanavatyöt sekä sähkö- ja puhelinkaapelikanavatyöt. Näiden tilaustöiden kustannukset olivat 93 177 820 mk.

Betoniputkivalimossa saatiin helmikuun alussa käyntiin muhviputkien valmistuskone joka on Apollo-merkkiä. Muhviputkien valmistusta varten oli alussa käytettävissä vain 6":n, 9":n ja 12":n putkimuotit. Mutta tanskalaisten 15":n, 18":n ja 21":n putkimuottien saavuttua toukokuussa voitiin omassa valimossa valmistaa kaikkia osaston käyttämiä muhviputkikokoja.

Betoniputkivalimossa käytettiin kertomusvuoden aikana n. 500 000 kg sementtiä ja valmistettiin siellä seuraavat määrät erilaisia betonituotteita: erikokoisia muhviputkia (6"—18") 7 848 kpl, uurreputkia, joiden koko vaihteli 60—90 cm, 1 640 kpl, sadevesikaivon osia 365 kpl, mittarikaivon osia 84 kpl, kaatokaivon osia 56 kpl ja jalkakäytävälaattoja 104 kpl sekä 540 kg kylmänä käytettävää asfalttiliuosta.

Alkupuolella vuotta, jolloin betoniputkivalimossa ei vielä voitu valmistaa kaikkia muhviputkilaatuja, ostettiin yksityisiltä 1 103 4"—18":n suuruista muhviputkea.

Betoniputkivalimon kustannukset yksityisiltä ostettuine muhviputkineen olivat 5 801 258 mk.

Pasilan kivilouhimossa valmistettiin 1 032. s m 20 cm:n reunakiveä, 25 sadevesikaivon kivisarjaa ja koneellisesti valmistettiin 547. s m² noppakiviä. Kalliorinnasta poistettiin tiellä olevat hylkykivet ja se saatettiin muutenkin parempaan kuntoon. Louhimon kustannukset olivat 2 343 567 mk.

Vesilinnan, Tilkan, Tervasaaren ja Herttoniemen sepelimurskaamoissa valmistettiin sepeliä yhteensä 10 925. s m³. Kustannukset sepelin valmistamisesta olivat 3 645 718 mk.

Tarveaineiden valmistuskustannukset olivat yhteensä 11 790 542 mk.

Kaikkien edellä mainittujen töiden kustannukset olivat, talousarvioon sisältyviä palkkoja sekä työntekijöiden ja työmäärärahoista palkattujen viranhaltijoiden erinäisiä etuja, (kesäloma, sairausapu ym.), lukuunottamatta, yhteensä 260 573 649 mk.

Osaston töitä haittasi vielä kertomusvuonna tarveaineiden puute. Samaten vaikeutti

insinöörien puute varsinkin osastolla suoritettavissa suunnittelutehtävissä, joita esikau-punkiliitoksen takia on tullut osaston suoritettavaksi entistä runsaammin.

Puisto-osasto

Puisto-osaston henkilökuntaan kuuluivat kaupunginpuutarhuri B. M. Schalin heinä-kuun 1 p:stä lähtien sekä apulaiskaupunginpuutarhuri L. Saarela, joka hoiti heinäkuun 1 p:ään saakka kaupunginpuutarhurin tehtäviä ja erosi marraskuun 1 p:nä virastaan, toi-mistoapulainen ja ylimääräinen toimistoapulainen, työnjohtajien esimies, kasvihuone-puutarhuri, taimistopuutarhuri sekä 7 työmäärärahoista palkattua piirityönjohtajaa ja talonmies.

Puutarhaharjoittelijoita oli vuoden aikana 20, joille karttui yhteensä 111 harjoittelu-kuukautta. Puistovahteja oli talvella 4, kesällä 18, sekä lisäksi yövahti. Työssä olleiden työntekijäin lukumäärä oli suurimmillaan toukokuun kolmannella viikolla, jolloin heitä oli 257 ja pienimmillään helmikuun alkupuolella, jolloin työssä oli 64 henkilöä. Työnteki-jäin keskimääräinen viikottainen lukumäärä oli 167.⁹.

Työntekijäin työtuntien määrä 339 051 lisääntyi edelliseen vuoteen verraten 1 384.⁵ tunnilla. Työtunneista miehet tekivät 178 250, naiset 141 396 ja hevosajurit 11 599.⁵. Kuorma-autojen työtunteja oli palkkalistalla 7 805.⁵.

Alkuvuosi oli lauhaa. Alhaisin lämpötila -19° oli helmikuun 8 p:nä. Maaliskuun puo-lenvälin jälkeen ei enää sanottavasti havaittu pakkasia. Touko—kesäkuussa oli keski-lämpö $+17^{\circ}$ — $+20^{\circ}$, heinäkuussa ei lämpö laskenut alle $+20^{\circ}$ lainkaan. Ensimmäiset syyspakkaset ilmaantuivat marraskuun 20 p:nä, jolloin lämpötila päivälläkin oli -1° — -4° , joskin jo syyskuun 14 p:nä oli lievä yöhalla. Heinäkuu oli erittäin vähäsateinen (30 mm), kun taas syyskuussa sademäärä nousi aina 115 mm:iin. Lokakuu oli varsin kuiva, vettä satoi 16 mm.

Talven aikana osastolla suoritettiin tavanomaisia työkalujen, lavaikkunain ja lasten hiekkalaatikkojen ym. korjausta. Edellisen vuoden 15 hiekkalaatikon vajuus täytettiin. Lisäksi valmistettiin kanto- ja kuljetuslaatikoita ym. Teiden aukipito kaupunginpuutar-han alueella, samoin kuin Läntisellä hautausmaalla osaston hoidossa olevien hautakumpu-jen sekä Vanhan kirkon puiston sankarihautojen ja puistoissa olevien patsaiden puhtaana-pito lumesta kuului osaston talvitehtäviin. Metsän harvennus ja viallisten puiden kaata-minen saatiin kertomusvuoden osalta loppuun. Katupuiden latvusten harvennusta suori-tettiin kuten aikaisempinakin vuosina. Kasvihuoneissa istutettiin uudelleen ruukuissa talvehtineet kasvit sekä monistettiin kukkaryhmiin tarvittavat taimet, joiden hoito tapah-tui talvella kasvihuoneissa ja keväällä ja kesällä lavoissa. Lantapohjaisten lavojen laske-minen aloitettiin maaliskuun 15 p:nä ja lopetettiin toukokuun 15 p:nä.

Putkilavoissa pantiin ensimmäinen ryhmä lämpenemään maaliskuun 28 p:nä, toinen ryhmä huhtikuun 19 p:nä ja kolmas huhtikuun 26 p:nä. Käytössä oli kesän aikana 455 ikkunaa lantapohjaisilla lavoilla ja putkilavoilla 171 ikkunaa. Talin taimistossa, jossa lisätään puut ja pensaat sekä perennakasvit, on lisäksi 179 ikkunaa käsittävä lavatarha.

Maan sulattua ja kuivettua aloitettiin puistojen kevätpuhdistus sekä sen yhteydessä nurmikenttien kunnostaminen. Samanaikaisesti siirrettiin puistoihin penkkejä, paperi-koreja ja lasten hiekkalaatikoita. Kuoppaisia, laskeutuneita kenttiä tasotettiin ja ruohot-tuneita käytäviä kunnostettiin kesän aikana kaikkialla puistoissa. Toukokuussa aloitet-tiin kukkaryhmien istuttaminen. Myöhemmin tehtävinä oli nurmikenttien niittäminen, pensasaitojen leikkaaminen, puiden tukeminen ja kukkaryhmien hoito. Puiden ja pensai-den täydennysistutuksia suoritettiin sekä keväällä että syksyllä.

Syksyllä istutettiin kukkasipuleita 13 eri puistikkoon yhteensä 8 547 kpl, joiden arvo oli 85 470 mk.

Keväällä istutettiin edellisten vuosien tapaan ensimmäisinä kukkina belliksiä 1 408 kpl, lemmikkejä 936 kpl, sekä orvokkeja 2 776 kpl. Kesäkukkien taimia istutettiin 45 eri puiston kukkaryhmiin yhteensä 31 077 kpl. Kukkaryhmät olivat muuten samat kuin edellisenä vuonna, paitsi, että lisäksi oli Ensikodin sekä Malminkadulla vesijohtolaitok-sen varastorakennuksen pihalla begoniaryhmät.

Vanhoja perennaryhmiä täydennettiin tai istutettiin uudelleen 17 puistikkoon. Moni-vuotisia kasveja istutettiin kaikkiaan 1 893 kpl.

Koristepuita ja pensaita istutettiin vanhojen täydennykseksi 53 eri puistoon ja 9 uuteen

puistikkoon kaikkiaan 6 488 kpl. Suurimmat täydennysistutukset tehtiin Kaisaniemeen, Kaivopuistoon, Siltavuorenrantaan, Alli Tryggin puistoon ja Runebergin esplanaadille. Edellä mainittujen istutettujen kukkien ja koristekasvien hinnaksi arvioitiin 981 984 mk.

Talvipuutarha pidettiin yleisölle avoinna kuten ennenkin. Kertomusvuonna oli siellä runsaasti kävijöitä.

Kasvihuoneiden polttoainekulutus oli kertomusvuonna 31.45 tonnia koksia ja 1 108.75 m³ halkoja.

Runebergin ja Lönnrotin patsaat koristettiin kuusenhavuaitauksin sekä Snellmanin patsas ruukkukasveilla.

Koska puistoista vuokratuista perunapalstoista oli edelleen vilkas kysyntä, luovutti osasto vielä perunapalstoiksi useita sellaisiksi sopivia vanhoja nurmikenttiä, jotka olisi joka tapauksessa pitänyt perusparannusta varten syksyllä muokata. Vuokralla oli yli 800 palstaa, yhteensä 93 350 m².

Kaupunginpuutarhan alueella ja molemmissa taimistoissa viljeltiin edellisten vuosien tapaan jonkun verran vihanneksia ja perunoita.

Puistojen heinän niitossa noudatettiin alkukesästä edeltäneitten vuosien menettelytapaa. Heinä ja ruoho myytiin paikkakunnan ajureille. Loppukesällä niitettiin kuitenkin useat nurmikat puistoissa ruohonleikkukoneilla.

Kasvitautilien ja tuholaisten torjunta rajoittui kasvihuonekasveihin ja joihinkin avomaalle istutettuihin ryhmäkukkiin.

Vedenkulutus oli vesilaskujen mukaan 19 105 m³. Ruokamultaa ajettiin puistoihin yhteensä 8 467.5 m³ varastoalueiksi vuokratuilta pelloilta Mäkelänsäädun varrelta sekä Oulunkylästä ja Pitäjänmäeltä. Käytävähiekkaa ostettiin 764 m³.

Puistoissa oli kesällä penkkejä 1 685 kpl, lisäksi 57 kiintonaista istuinta. Lasten hiekkalaatikoita oli eri puistoissa yhteensä 128. Kiikkuja oli käytössä 32 lokakuuhun saakka. Nervanderin puistikkoon tehtiin uusi kiikku ja Kaisaniemen kiikku pystytettiin uudelleen. Eläintarhantien kulmaukseen tehtiin kolmiosainen voimisteluteline rekkeineen ja Kangasalan puistikkoon renkaat.

Pääskylän puistikon keskeneräiseksi jäänyt kivikehikko tehtiin valmiiksi.

Istutuksiin kohdistuneita vahingontekoja todettiin ainakin 270 tapausta, joista melkoinen osa oli näpistelyjä tai varkauksia. Autot aiheuttivat huomattavasti vahinkoja ajamalla kujannepuita poikki. Korvauksia vaurioista ja vahingonteosta onnistuttiin saamaan 28 375 mk.

Työvoiman puute, niukat määrärahat ja tärkeiden tarveaineiden esim. heinänsiemenen puute vaikeuttivat edelleen kertomusvuonnakin suuresti osaston tehtävien edistymistä ja rajoittivat välttämättömienkin perusparannusten suorittamista.

Varsinaisiin menoihin kuuluvia puistomäärärahoja oli talousarviossa 12 342 070 mk ja uudistymäärärahoja 6 421 000 mk.

Varsinaiset kunnossapitomenot olivat kertomusvuonna yhteensä 14 214 188 mk, josta 7 945 736 mk oli puistojen ja istutusten kunnossapitokustannuksia. Kunnossapitokustannukset jakautuivat osaston kirjanpidossa 146 menoerään.

Erinäisten kaupungin laitosten istutusten menot olivat 562 853 mk ja jakautuivat 24 eri menoerään.

Sopimuksen perusteella hoidettavien istutusten menot olivat 612 216 mk.

Määrärahaa satunnaisia istuttamis- ja puhdistustöitä varten käytettiin siten, että Eiran puistikkoon istutettiin omasta taimistosta otettujen perennakasvien lisäksi 17 000 mk:lla ostettuja taimia. Talin taimiston uudemman osan ympärille istutettiin kuusaita 19 690 mk:n kustannuksin, Viherniemenkadulle istutettiin saarnia, josta työstä kustannukset nousivat 61 098 mk:aan.

Lisämäärärahoja ja ylitsoikeuksia myönnettiin kunnossapitotileille 2 430 700 mk sekä tileille tuloa tuottamattomat pääomamenot yhteensä 94 200 mk. Kymmenelle tilille jäi säästöä yhteensä 553 406 mk.

Tuloa tuottamattomia pääomamenoja istutuksia varten oli menoarviossa varattu kaikkiaan 6 421 000 mk. Tästä summasta jäi kuitenkin erinäisistä syistä kokonaan käyttämättä yhteensä 1 574 000 mk. Edellisestä vuodesta siirtyi kertomusvuoteen uudistymäärärahoja 4 699 324 mk. Keväällä suoritettiin istutustyöt soutustadionin luona, Pihlajatie-
tien puistikossa ja Untamontien varrella korttelissa n:o 838 olevassa puistikossa, joten nämä puistot voitiin katsoa lopullisesti valmistuneiksi. Kesän kuluessa valmistuivat taso-

tustyöt Väinölänkadun päässä, Munkkiniemenkadun päässä, Untamontien ja Koskelantien välisessä puistossa, samoin Urheilukadun ja Reijolankadun välinen pieni puistikko sekä suurin osa eteläisen Kaivopuiston uusittavasta alueesta, joten nämä syksyllä voitiin istuttaa melkein valmiiksi. Kaivopuistoon istutettiin n. 150 runkopuuta, joista suurin lukumäärä eli 60 kpl tammia, sitäpaitsi saarnia, lehtikuusia ja vaahteroita. Samanaikaisesti istutettiin sinne n. 200 kukkapensasta. Kesällä jatkettiin mullanajoa Torkkelinkadun ja Pengerkadun väliselle puisto-alueelle, krematorion luona olevalle arboretum-alueelle ja puistotalojen alueelle, mutta määrärahojen puutteessa näitä ajoja ei voitu suorittaa loppuun. Vasta syksyllä voitiin irroittaa enemmän väkeä uudistoihin. Pienehköjä töitä tehtiin velodromin luona, korttelissa n:o 585 olevassa leikkikentässä, Tähtitorninmäellä, Elimäenkadulla ja Niittykadulla. Marraskuun alussa, kun siivoustyöt kaupungilla oli suoritettu loppuun, siirrettiin suuri osa työvoimasta, ajoittain yli 80 työntekijää, Eläintarhan metsäalueelle, josta raivattiin roskainen alakasvullisuus pois, vioittuneet puut kaadettiin ja käytäviä laitettiin alueelle. Työskentely jatkui vuoden loppuun ja sitä varten myönnetystä 1 420 000 mk:n suuruudesta määrärahasta käytettiin 1 003 082 mk.

Katurakennusosaston tiliin kunnostettiin ja istutettiin Oulunkyläntien ja Käpylän tien välinen puistokolmio.

Vuoden aikana suoritettiin lisäksi töitä, joita varten varat oli myönnetty ennakolta v:n 1947 menoarviosta. Tuloa tuottamattomien pääomamenojen istutusten määrärahasta Kolmikulman kuntoonpano käytettiin 98 827 mk ja Yleisten töiden istutusten määrärahasta Vanhojen nurmien ja käytävien uudistus 295 740 mk.

Kesälomaa nautti kertomusvuonna 238 työntekijää yhteensä 3 366 päivää. Lomarahaa maksettiin heille yhteensä 856 060 mk.

Sairaslomaa myönnettiin 57 miehelle ja 44 naiselle vastaten rahassa yhteensä 449 151 mk.

Hautausapua maksettiin yhdelle perikunnalle 7 420 mk.

Myynti kaupunginpuutarhasta ja -taimistosta tuotti yhteensä 1 168 134 mk. Tästä summasta tulee ruukkukasvien ja leikkokukkien osalle 460 747 mk, taimistotuotteiden osalle 121 246 mk, kurkkujen ja tomaattien osalle 66 954 mk ja pikkutaimien osalle 74 579 mk. Kasvien vuokraus tuotti 89 869 mk, ruohon ja heinän myynti 192 585 mk. Vahingonkorvauksia perittiin 27 170 mk ja sitäpaitsi oli sekalaisia tuloja 134 984 mk.

Vuoden lopussa oli talvipuutarhassa kasveja 3 641 kpl, kasvihuoneissa 19 505 kpl, kellareissa, kylmissä lavoissa ja kaitioissa 15 421 kpl ja avomaalla 1 062 kpl. Talin ja Reijolan taimistoissa oli 24 063 istutuskelpoista puuta ja pensasta, 6 250 keskenkasvuista puuta ja pensasta sekä 23 736 perennaa.

Varasto-osasto

Varasto-osaston päätoimiston henkilökuntaan kuuluivat varastopäällikkö, apulaisvarastopäällikkö, kirjanpitäjä, inventtaaja, 3 vakinaista ja 4 ylimääräistä toimistoapulaisista. Toimistoapulainen K. K. Barman erosi osaston palveluksesta toukokuun 15 p:nä ja hänen sijalleen nimitettiin E. I. Parrela kesäkuun 15 p:stä lukien.

Päävarastossa, Malminkadun 5:ssä, oli varastonhoitaja, apulaisvarastonhoitaja, varastoesimies, varastokirjuri ja 2 toimistoapulaisista. Kullakin sivuvarastolla oli varastoesimies ja tarpeellinen määrä varastoapulaisia. Korjauspajassa oli korjauspajainsinööri, apulaisinsinööri, 2 piirtäjää, toimistoesimies, 3 toimistoapulaisista sekä 2 työnjohtajaa. Korjauspajainsinööri U. K. Riipola erosi toimestaan tammikuun 16 p:nä ja virka oli sen jälkeen täyttämättä. V.t. korjauspajainsinöörinä toimi tammikuun 16 p:stä tammikuun 31 p:ään apulaisinsinööri E. Galle ja helmikuun 1 p:stä helmikuun 14 p:ään toimistoesimies N. V. Nyström sekä helmikuun 15 p:stä lähtien vuoden loppuun insinööri L. O. Lehtonen. Ylimääräiseksi toimistoapulaiseksi korjauspajan toimistoon nimitettiin O. V. Hynynen tammikuun 2 p:stä lähtien. Korjauspajan työnjohtaja T. E. Toivonen erosi tammikuun 1 p:stä ja hänen tilalleen nimitettiin työnjohtajaksi teknikko J. O. Kivistö helmikuun 16 p:stä lukien. Korjauspajan ylimääräisen piirtäjän virkaan nimitettiin teknikko T. E. Mattila elokuun 1 p:stä lukien.

Osasto hoiti ja kunnossapiti rakennustoimistolle kuuluvien tarveaineiden, työkoneiden ja työkalujen varastoa sekä korjauspajaa. Edellä mainitun Malminkadun 5:ssä sijaitsevan

päävaraston lisäksi oli varastoja Ruoholahdessa, Hakaniemessä ja Toukolassa, jossa myös korjauspaja sijaitsi.

Kesäkuun 21 p:nä 1946 tuotantokomiteoista annetun lain nojalla valittiin korjauspajalle tuotantokomitea, johon työnantajan edustajaksi yleisten töiden lautakunta määräsi insinööri O. Lehtosen, kaupungininsinööri A. Linnavuoren ja varastopäällikkö M. Pulkkinen sekä heidän varamiehikseen apulaissinööri E. Gallen, katurakennuspäällikkö W. Starckin ja apulaisvarastopäällikkö P. K. Spetsin. Työntekijät valitsivat edustajikseen viilaaja V. Vanhasen, sorvaaja A. Lindqvistin, puuseppä J. Aavakosken, auton asentaja U. Sipiläisen ja viilaaja H. Halisen sekä heidän varamiehikseen viilaaja A. Rantasen, peltiseppä E. Naukkarisen, levyseppä Y. Kauppinen, puuseppä O. Hännisen ja sorvaaja E. Astikaisen. Toimihenkilöiltä valitsivat edustajikseen toimisto esimies N. V. Nyströmin ja esimies H. Hurtan sekä heidän varamiehikseen teknikko V. Virtasen ja toimistoapulaisen O. Kinnusen.

Tammikuun 1 p:nä 1946 oli varastossa rakennustarpeita ja muita tarvikkeita 20 240 127 mk:n arvosta. Vuoden aikana niitä ostettiin 92 603 631 mk:n arvosta ja annettiin käytettäväksi 72 670 639 mk:n arvosta. V:een 1947 siirtyneen varaston arvo oli 40 173 119 mk.

Varastosta annettujen tavaroiden määrät jakautuivat rakennustoimiston eri osastojen, kaupungin muiden laitosten sekä yksityisten kesken raha-arvon mukaan laskien seuraavasti:

	Konepajätöiden raha-arvo, mk	Varastosta luovutettujen tarve- aineiden raha- arvo, mk
Rakennustoimisto.....	9 457	—
Satamarakennusosasto.....	1 804 077	13 914 562
Talorakennusosasto	2 785 373	14 148 407
Katurakennusosasto.....	3 448 309	31 663 557
Puisto-osasto	41 922	314 961
Varasto-osasto....	10 287 696	2 834 647
Korjauspaja	359 548	6 439 488
Muut kaupungin laitokset	2 927 936	2 091 258
Yksityiset	187 281	1 263 758
Yhteensä	21 851 600	72 670 638

Tilivirasto

Tiliviraston henkilökunnan muodostivat kamreeri, kirjanpitäjä, apulaiskirjanpitäjä ja 6 toimistoapulaista.

Tilitodistuksia oli vuoden aikana 24 758, laskutuksia 3 059 ja lähetettyjä kirjelmia 1 710.

Tiliviraston toiminnan laajuus selviää seuraavasta yhdistelmästä:

	Debet, mk	Kredit, mk
Edellisistä vuosista siirtyneet työmäärärahat	84 053 924	300 071 452
Kertomusvuoden talousarviotyöt	466 157 094	579 164 034
Kaupunginkassan tilit	875 496 634	598 111 665
Kaupungin muiden laitosten tilit	136 877 239	136 877 239
Ylimääräiset työt	231 562 273	200 716 855
Tarveaineet ja konepajat.....	132 077 075	91 903 956
Verohuoltotoimisto	8 571 848	8 571 848
Leski- ja orpokassa	229 843	229 843
Kansaneläkelaitos	2 379 631	2 379 631
Tuloveroennakko	23 368 372	23 368 372
Menojäämät	26 696 700	49 413 257
Tulojäämät	19 067 697	6 380 163
Rakennustoimiston tulot	22 333 073	31 683 088
Yhteensä	2 028 871 403	2 028 871 403

Rakennustoimiston käsikassan rahanvaihto vuoden aikana nousi 56 569 042 mk:aan.

Tilivirastoa varten myönnettyjä määrärahoja oli yhteensä 1 291 112 mk ja menot nousivat 1 176 751 mk:aan. Painatusta ja sidontaa varten myönnettyjä määrärahoja ylitettiin 9 897 mk ja momentille Korvaus kannannasta sisältyvää määrärahaa 9 mk, jota vastoin tilapäistä työvoimaa varten varatuista määrärahoista kertyi säästöä 122 284 mk ja tarve-rahoja varten varatuista määrärahoista 1 983 mk.

Vuoden aikana oli osastolla vuokratuloja lainatuista työkaluista, työkoneista ja lipuis-ta 1 171 314 mk.

Rakennusainetilanne maassa oli kertomusvuoden aikana kireä, minkä johdosta tek-nillisten osastojen tarpeiden tyydyttäminen tuotti varasto-osastolle vaikeuksia.
